

Ποίηση και Επικοινωνία

Πύνοι και Γύννεφα (1963)

ΒΥΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΗ

Στη μνήμη του
Νίκου Καζαντζάκη

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΒΥΤΟΥ

ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ

Το σώμα μου έγινε η αρχή ενός ταξιδιού.

Φώτα της παραλίας νεκροπομπή
για τα χόρτα του καλοκαιριού.
Τα καλέσματα των μανάδων
σε εσπερινή μετάνοια
πήραν ήχο φθινοπωρινό.

Πηγαίνω στην πρώτη βροχή
που 'ρχεται από τη θάλασσα.
Τη φυγή -τελείωση πανάρχαιας δίψας-
την ονόμασαν για μένα θάνατο.

Να 'ναι αργός ο δρόμος του ανέμου.
Σιγά να χαράζουν τα περιβόλια του ορίζοντα
να τα καλλιεργήσουμε οι σύντροφοι του τέλους.
Σιωπηλά τα καΐκια περιμένουν τη μέρα
στη νυχτερινή πραότητα του λιμανιού.

Η γεύση του σταφυλιού και του σύκου
ανήκει πια στους τόπους της μνήμης.

Το σώμα μου έγινε η αρχή ενός ταξιδιού.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΙ

Στον Ν. Δ. Καρούζο

Τη μέρα της βάφτισης
μου υποσχέθηκαν
καλή λαμπάδα στον ουρανό
με τα σύννεφα και τους αγγέλους.

Πόνος τα ζώα χωρίς τροφή
στα νυχτερινά χαντάκια
να προσεύχονται στο φεγγάρι.

Πλάσματα γλυκά
ακουμπούνε το πανωχείλι στα νερά
γεννιούνται τα φύλλα
και τα φθινόπωρα
ανεβαίνουν τα χρώματα
σε πρεβάζια αιθέρια
ανθίζουν τα φυτά της μεσημβρίας
ανατολές ευαίσθητες
ημερών λίγων.
Στις ρίζες θάνατος
προάγγελοι του ψυχούς τα πουλιά
στέκονται άφωνα
κυκλώνουν τη φετινή μου κατοικία.

Μαγδαληνή, Το βεράχο Δηλαστειού (1974)

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ,
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΘΗΛΑΣΤΙΚΟ

Περνώ τη ζωή μου
από την κεφαλή της ίδιας πάντα
σκουριασμένης βελόνας
και ράβω, ράβω τα πάθη μου.
Οι ζάρες της κοιλιάς μου
όπως οι δρόμοι της πόλης
η πλατεία με το ηρώον στη μέση
όλα γνωστά
κι εγώ γνωστή μ' άμαθη
ξέρω μόνο ό,τι είμαι στον έρωτα
ό,τι με νικάει στον έρωτα·
μια κοινοτοπία που τραγουδάει.
Φτιασιδωμένη τις εποχές
αλλάζω υφάσματα
και το σώμα αλλάζει στάση
μπρος στον καιρό
το φουσκώνω κάθε πρωί
κι απομακρύνεται ο πλανόδιος
με το φυσητήρι.

Άρχισα
μ' ένα γαργαλητό
στο κέντρο της παλάμης

καρφί η ατίθαση μύγα
άγγιζε η τριγωνική μουσουδά της
τη σκοτεινή αντιστοιχία
το θυμωμένο σμάρι
το φόβο -σαν της ρίζας-
μη σαπίσει ολότελα ο αέρας
μη σφίξει χειρότερα το χώμα
μη στεριώσει το τέλος.

Και να, σκουνάκι πηδά στον ουρανό
δειπνώ με τους δαιμόνους
τις μασκαρεμένες αγελάδες
με τα χορταρίσια όνειρα.
Τίποτα δε θ' αποδείξω
με τη ζωή μου
γι' αυτό και σ' ερωτεύτηκα
θηλαστικό μιας προϊστορίας
που θά 'ρθει
φαρμακωμένη απ' τον τόσο σπόρο
μηρυκάζω τα μάταια λόγια
του ρόλου μου
-πάντα πως θα πεθάνω σε λίγα χρόνια
παίζω-
γι' αυτό και σ' ερωτεύτηκα.
Ο χρόνος μας είναι μετρημένος
θα επιζήσουμε κι οι δυο
μετά την αποκαθήλωση
εγώ σέρνοντας
χρονοφαγωμένο το σώμα
κι εσύ με λάμψη πάντα
μέσ' απ' τα βαθιά, μαρουδίστικα
τραγούδια του Μεσσία:
«Χριστέ μου

τι όμορφος που είσαι
κι έχεις ένα όνομα
σκληρό σαν το ρετσίνι
μ' άλλο σκληρό απάνω σου
δεν έχεις.
Πάει η καρδιά σου όμοια
με τη θάλασσα
γύρω απ' όλα τα νησιά».

Οι γερανοί του λιμανιού
τραβούν τη νύχτα πάνω
μικρά φτερένια σύννεφα
της θείας γαλάζιας κότας
ανοίγουν τη μέρα στα νερά.
Σ' έρημη αποβάθρα
κομμάτι σκοτάδι
πελεκημένη από βράχο σκοτάδι
περιμένω να με πάνε σε κλειστό αμάξι
ή να σπάσω από φως.

Πάντα κάτι παλιό είναι γύρω
για να μοιάζεις βγαλμένος
απ' τα χαλάσματα
πάντα κάτι μαλακές λουριδες
έχει το χρώμα
για μας τους άστεγους
της τελευταίας ώρας.
Καμιά ανύσταση δεν κάναμε
καμιά αντίσταση
καμιά πράξη
μόνο κουρνιασαμε
απελπισμένοι μες στα ρούχα μας
που μας στένευαν στον έρωτα

συγομουγκρίζαμε με μύτες υγρές
που πάγωναν στην ψύχρα.
Θα φύγεις για τους ουρανούς
θα φύγεις με φως
σαν να μην είχες σώμα
κι ας ονειρευόσουνα το σκοτεινό καμαράκι
του φωτογράφου.

Πας στο χειμώνα των αηδονιών
και με τα δάχτυλα σε στρώνω
σκιά στο δρόμο με τους ευκάλυπτους.
Σε ακουμπώ ολόκληρη
ολόκληρο
και παλεύω να πειστώ για το θάνατό σου
—για τον δικό μου
είναι ακόμα πολύ δύσκολο—

έτσι όπως στ' απόβραδο
σκουραίνει το κίτρινο
βαραίνει η κρυφή μυρωδιά
κι είναι το άνθος στίγμα μόνο.
Το τσάγαλο θα γίνει αμύγδαλο
το πάθος πίστη
με τον καιρό...
Πίστη καθίζει μέσα μου
με μικρά τινάγματα λατρεύω
ό,τι υπάρχει
κι ό,τι ποτέ δε δύναται.
Τι θεία διαδικασία
η φλεγόμενη βάτος!
Καίγεται πάντα
σε τοπίο παρόμοιο με το δέρμα μου
κάτι ανάμεσα στο έρημο κίτρινο
και το βουβό καφέ της ευφορίας.

Πάσχω τότε και συμπάσχω
τον κόσμο
αποκαλύπτεται ξαφνικά η αλήθεια
στα λόγια των πεθαμένων
πιέζω τον αφαλό
και προχωρώ το άδειο.
Με τον έρωτα μαθαίνω
τι βάρος θα σηκώνεις εσύ πάντα
—θεός ή επισκέπτης;—
μεταλαβαίνω το σώμα σου
το νερωμένο αίμα
γρατσουνισμένη απ' τα τόσα αντίθετα
θρησκευόμενι τη γοητεία
το σχήμα των δοντιών σου
στο παλιό μας μήλο.
Είμαι ένα βαθούλωμα
που μύρισε λιβάνι·
ό,τι είσαι διαιωνίζεται
ό,τι εγώ σταματάει εδώ
κι έμεινα χνάρι μοναδικό
στις θεϊκές επαναλήψεις.

ΤΟ ΣΩΜΑ ΕΙΝΑΙ Η ΝΙΚΗ
ΚΑΙ Η ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ

Το σώμα είναι η Νίκη των ονείρων
όταν ασύστολο σαν το νερό
σηκώνετ' απ' τον ύπνο
με κοιμισμέν' ακόμα τις βούλες
τις ουλές, τα τόσα τα σημάδια
τους σκούρους ελαιώνες του
ερωτευμένου
δροσερούς μέσα στη χούφτα.

Το σώμα είναι η Ήττα των ονείρων
σαν κείται μακριά κι αδειανό

—να φωνάζεις μέσα ακούς την ηχώ—
με τις αναμικές τριχίτσες του
ανέραστο απ' το χρόνο
βογκάει, πλήγεται
μισεί την κίνησή του
ξεθωριάζει σταθερά
το αρχικό του μαύρο
ξυπνώντας ζεύεται την τσάντα
από δαύτη κρέμεται μαρτυρικά
ώρες μέσα στη σκόνη.

Το σώμα είναι η Νίκη των ονείρων
όταν βάζει το ένα πόδι μπρος στο άλλο
και κερδίζει τον συγκεκριμένο χώρο.

Έναν τόπο.

Με τράνταγμα βαρύ.

Θάνατο.

Όταν το σώμα κερδίζει τον τόπο του
με θάνατο
στην πλατεία
σαν λύκος με ρύγχος καυτό
συρλιάζει το «θέλω»

«δεν αντέχω»
«φοβερίζω — ανατρέπω»
«πεινάει το μαυρό μου».

Το σώμα γεννάει το δίκιο του
και το υπερασπίζεται.
Το σώμα φτιάχνει το λουλούδι
φτύνει το κουκούτσι-θάνατο
κατρακυλάει πετάει
ακήνητο στροβιλίζεται γύρω απ' την καταβόθρα

—κίνηση του κόσμου—
στ' όνειρο το σώμα θριαμβεύει
ή βρίσκεται γυμνό στους δρόμους
κι υποφέρει·
χάνει τα δόντια του
τρέμει από έρωτα
σκάει η γη του σαν καρπούζι
και τελειώνει.

ΑΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΣΤΟ ΜΑΥΡΟ

Σε άδεντρο χώρο
το πουλί σημειώνει
την ακινησία
με λαρυγγισμούς·
φθαρτό παντοδύναμο
μέσα στο θάνατό του
συνδυάζει το πάθος
με την αδιαφορία
ό,τι ένα σώμα ποτέ
δεν μπόρεσε
στην τόση εμπλοκή του.
Αφήνω λίγο λίγο το παράθυρο·
στις κάμαρες
ανάψανε τη λάμπα
μα το έξω κρατάει ολόκληρη
την ελαφράδα του ζωντανού
μισή πλάτη, μισό πρόσωπο
στο παράθυρο ακόμα.
Αδύνατο απότομα
να κλείσω τη θέα
τη θέα τροφή
τη θέα μάλαμα
λίγο λίγο γυρίζω
σαν τους ξύλινους ιππότες
στα παλιά ρολόγια
πρέπει να μπω, λέω
να συγκεντρωθώ
στο σκοτεινό που λάμπει
από μέσα.

Μα περνούν, περνούν
με φύλλα, με γλυσίνες
γλιστρούν μπροστά μου
στολισμένα, με νέες προθεσμίες
τα ουράνια πλάσματα
της περατής μέρας
φροντισμένα, γυαλιστερά
με γέλια ερεθιστικά
ανέμελα στο χρόνο.
Απειθαρχίες
στη σπουδή του μαύρου
στιγμαίες με ονειράτα
μελιά τρίζει η άμμος
στα δόντια
διαφαινόνται τα λαμπερά σου
κόκαλα
κάτω απ' τη διαφάνεια
του πετσιού.

Κι έπειτα πάλι
θα μελετάω τώρα -λέω-
τα βιβλία
ξαναπαίρνω την κλίση
προς τα μέσα
κι ολόκληρη αντικριστά
ρουφάω τη νύχτα
όλη.

Τα ευφρονα χαρτιά της Πηνελόπης (1977)

ΛΕΞΙ Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ

«And your absence teaches me
what art could not».

DANIEL WEISSBORT

Δεν ύφαινα, δεν έπλεκα
ένα γραφτό άρχιζα, κι έσβηνα
κάτω απ' το βάρος της λέξης
γιατί εμποδίζεται η τέλεια έκφραση
όταν πιέζετ' από πόνο το μέσα.
Κι ενώ η απουσία είναι το θέμα της ζωής μου
-απουσία από τη ζωή-
κλάματα βγαίνουν στο χαρτί
κι η φυσική οδύνη του σώματος
που στερείται.

Σβήνω, σχίζω, πνίγω
τις ζωντανές κραυγές
«Πού είσαι, έλα, σε περιμένω
ετούτη η άνοιξη δεν είναι σαν τις άλλες»
και ξαναρχίζω το πρωί
με νέα πουλιά και λευκά σεντόνια
να στεγνώνουν στον ήλιο.
Δε θα 'σαι ποτέ εδώ
με το λάστιχο να ποτίζεις τα λουλούδια
να στάζουν τα παλιά ταβάνια

φορτωμένα βροχή
και να 'χει διαλυθεί η δική μου
μες στη δική σου προσωπικότητα
ήσυχα, φθινοπωρινά...
Η εκλεκτή καρδιά σου
-εκλεκτή γιατί τη διάλεξα-
θα 'ναι πάντα αλλού
κι εγώ με λέξεις θα κόβω
τις κλωστές που με δένουν

με τον συγκεκριμένο άντρα
που νοσταλγώ
όσο να γίνει σύμβολο Νοσταλγίας ο Οδυσσέας
και ν' αρμενίζει τις θάλασσες
σου καθενός το νου.
Σε λησμονώ με πάθος
κάθε μέρα
για να πλυθείς από τις αμαρτίες
της γλύκας και της μυρωδιάς
κι ολοκάθαρος πια
να μπει στην αθανασία.
Είναι σκληρή δουλειά κι άχαρη.
Μόνη μου πληρωμή αν καταλάβω
στο τέλος τι ανθρώπινη παρουσία
τι απουσία
ή πώς λειτουργεί το εγώ
στην τόσην ερημιά, στον τόσο χρόνο
πώς δε σταματάει με τίποτα το αύριο
το σώμα όλο ξαναφτιάχνει τον εαυτό του
σηκώνεται και πέφτει στο κρεβάτι
σαν να το πελεκάνε
πότε άρρωστο και πότε ερωτευμένο
ελπίζοντας

πως ό,τι χάνει σε αφή
κερδίζει σε ουσία.

Μιλώ σήμερα στη γη και της λέω:
 Γη καλή, με τα πουλιά της νύχτας
 σιωπηλά με μαύρα φτερά
 και τα πουλιά της μέρας τα ομιλητικά
 με τα νερά τα αλμυρά και τα γλυκά
 που ζούνε τη δική τους τη ζωή
 φλύαρη, θεραπευτική
 και φυσικά αδιάφορη
 γη, που 'σαι όλη κι όλη ό,τι ξέρω από τη φύση
 —κι ο ουρανός δικό σου πράγμα είναι—
 και θα στρωθείς απάνω μου
 σαν μαλακή κουβέρτα
 με λίγες φωτογραφίες μου χωμένες στα συρτάρια

μιλά μου, συμβούλευε και πες μου

πως όσο ζούνε οι άνθρωποι δεν πρέπει να τους κλαίμε
 κι ας λείπουν απ' το πλάι σαν το νερό απ' τη γλώσσα
 πως όσο ζουν υπάρχουνε μέσα σε άλλες φυσικές καλλονές
 κοιμούνται, ονειρεύονται, γείονται φρούτα, ψάρια
 πάνε στη δουλειά, φροντίζουν τα παιδιά τους.

Γη, που από μικρή με γλύκαινες
 —σαν μ' είχανε μαλώσει
 αντίκριζα τη θάλασσα

κι ανέβαιν' η καρδιά μου—
 ρίξε το βάλαμο ξανά, να στυλωθώ
 να σκέφτομαι τον έρωτα
 σαν να μου τον διηγούνταν
 σαν να μου είχε εξηγηθεί
 ο πόνος, η απουσία
 και μες στην κολυμπήθρα σου
 πάλι να φανταστώ τα σώματά μας
 να κολλούν χωρίς οδύνη
 εγώ κι εκείνος
 σαν φτερωτά ζωάκια
 χυμένοι μες στη φύση
 να χάνουμε σε σημασία
 κερδίζοντας σε αγάπη.

ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ
 ΤΑ ΧΑΝΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΟΛΑ

Στον κόσμο που γεννήθηκα τα χάνει
 κανείς όλα
 τις λέξεις τρώει ο καιρός
 και μέσα από τις λέξεις
 φαγώνονται τα μάτια
 τα φιλιά
 ακόμα κι η ανάγκη να υποφέρεις.

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥ

Ο χρόνος είν' αλλιώτικος για τον ερωτευμένο·
 δεν είναι πρακτικός
 χωρίς αποτέλεσμα λήγουν οι στιγμές
 το μέλλον φτιάχεται με τα πιο ωραία θέματα
 της χτεσινής αγάπης
 για θάνατος λογιέται ο χωρισμός
 όταν τελειώσει το αίσθημα
 δεν αναγνωρίζει τον εαυτό του.
 Ως ν' απαντήσω στον μπακάλη
 πρωτοχαιρετιστήκαμε

και μέσα άρχισε ξανά
 ο διάλογος μ' εσένα
 ευφορία πρώτη φωνή αναγνώρισης:
 φεύγω ανάλαφρη με τη σακούλα
 αν έχεις προλάβει να μ' αγγίξεις
 σκυφή, αν έχει ξανάρθει
 το φοβερό βλέμμα τ' αποχωρισμού.
 Αδειάζω, όλ' αδειάζω
 τη στιγμή απ' το παρόν
 και μπαίνω σ' άλλο τώρα
 πηχτό κι αδιαίρετο.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Το πρόσωπο στον έρωτα
 δεν έχει οριστική μορφή
 και μόνο απ' την αφή
 φωτίζεται η ουσία.

Ο άνθρωπος είναι κρυφός
 οι πράξεις του χειρότερα τον αποσιωπούν·
 μόνο σαν τον ξεχνάει ο κόσμος
 και μένει στην καρέκλα
 ώρες μπρος στ' άδειο πιάτο
 με τις σφουγγισμένες σάλτσες
 κάτι κουνιέται μέσα του
 κάτι στάζει
 πότε το λέει μνήμη
 πότε φόβο
 —τον σκιάζει η αγριότητα
 κι ο φανατισμός του πλήθους—
 πιο μέσα ακόμα βρίσκεται
 το φυτώριο των φύλλων
 ενώ άγνωστος παραμένει πάντα
 ο φυτευτής.

Στον έρωτα το ταίρι του
 μόνιμα κατοικεί
 τα έγκατα που αυτός
 μονάχα επισκέπτεται·
 ξέρει αυτή γιατί το σώμα του
 ξαναγεννιέται μέσα της
 και γύρω απ' το στήθος της
 δεν ντρέπεται πια για τα όνειρά του.
 Υγραίνει κι είναι τρυφερός
 σκληραίνει κι υποφέρει
 στους άλλους λογοδοτεί
 σ' εκείνη εξηγεί
 ό,τι κι αν του συνέβη.
 Με στόμα κλειστό και μυρωμένο
 μάτια ελευθερωμένα στο σκοτάδι

ξαναάβουν οι υποσχέσεις
 της προσωπικότητάς του
 τον περιτριγυρίζει το φέγγος
 της ανθρωπιάς του
 ανεμπόδιστος εξάιρεται
 προς τα ουράνια σώματα
 δίκαιος
 χωρίς οικογενειακά βάρη
 γίνεται ο Λατρευτός.

Αν είναι όπως λένε ο έρωτας
 τυφλός
 είναι γιατί στραβώνει
 αυτό το λίγο φως
 κρυμμένο στο παγιδευμένο
 πρόσωπο.

Εκεί που βυθίστηκα για να σε βρω
 έχει χαθεί πια το ον
 κι άλαλος ο προφήτης της καρδιάς μου.
 Είσαι σε μια μορφή απόλυτη
 απρόσιτη και στη ζωή την ίδια
 μια άσπρη κηλίδα είσαι
 λίγο θολό νερό.
 Θέλω να φθείρω
 το τελευταίο μου φως
 εκεί που τίποτα
 δε σταματάει το μάτι
 ούτε χελιδόνι θέλω στον ορίζοντα
 καμία αυταπάτη.
 Θα 'χει πεθάνει η καρδιά μου
 κι ακόμα θα ζω
 θα προσβλέπω στη φύση
 και θα σε λέω καλοκαίρι
 χωρίς μνήμη πια
 θα σε λέω ανθό, ώσπου
 ο μύθος να τραβήξει
 πίσω μου την κουρτίνα:
 απέναντι ο άσπρος τοίχος
 όλα τελειωμένα και λευκά
 κι εγώ μια πατημένη κατσαρίδα.

Χειμώνας 1975 - Άνοιξη 1976

Ο Φίαβρος της σταθερής απώλειας (1978)

Ποιηενικό

«Αυτό το ποίημα γράφει αυτό το ποίημα»
 κι η γραμμή της ζωής μου αυτοδιαγράφεται.
 Ρωτάω ανθρώπους καθαρούς σαν το νερό
 για την ησυχία των προβάτων
 στα παιδικά τοπία
 το θόρυβο που κάνει η νύχτα
 όταν μπαίνει...
 Πλατάνια μες στο σύννεφο χαμένα
 κι ο φοβισμένος βοσκός
 να λικνίζεται στον αέρα
 θαρρώντας ότι τραγουδάει.
 Θεέ μου μικρέ
 εσύ που πάντα αγαπούσες τους μεγάλους πιο πολύ
 κοίτα για πόσο λίγα ενθουσιαζόμαστε
 πόσο λίγα μās αφήνουν
 τα κάρβουνα μάτια του χρόνου.
 Θεέ μου μικρέ
 ας ήταν το πάθος στα μέτρα μου
 να μην ποθώ ξαφνικά
 ολόκληρη την ημέρα
 σε ύψωμα με φλογέρα
 κι ανασηκωμένα τα φουστάνια στο πράσινο.

«Αυτό το ποίημα γράφει αυτό το ποίημα»
 η ζωή μου αυτή την τελεία.
 Κι έπειτα μια παύλα -
 στο άσπρο στήθος
 κείνου του πουλιού
 του πολύ παλιού αγαπημένου
 που τρίφτηκε και κιτρίνισε
 μέσα μου σαν χώμα.
 Πάντα μια άλλη ζωή φαίνεται
 πιο ελεύθερη, πιο ζωή απ' τη δική μου:
 ο βοσκός στην απόλυτη ερημία του γάλακτος
 όταν η μάνα υπάρχει μόνο κοπαδιαστά
 όπως η αγάπη στις βαθιές καρδιές
 αυτών που ξέρον.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Στον Α. Φ.

Απαντώ στη φωνή σου
 στους ανάλαφρους τόνους της ηλικίας σου:
 Το ποίημα δεν είν' αυτά που είπαμε
 ούτε τα λίγ' ακόμη που θα ζήσω.
 Δεν είν' αυτά που μου 'δειξες αμύλητος
 σαν να μην ήτανε δικά σου
 ούτ' η δική μου ένδεια
 μπρος στους κήπους.
 Κοίτα
 η λέξη μόνο βγαίνει
 από τη λέξη
 κι η ιδιοσυγκρασία της
 αναβλύζει ολόκληρη
 σαν φύση.
 Αποτυχαίνω στην ποίηση
 όταν συγκεντρώνομαι
 στην αιώνια έκφραση
 του πρόσκαιρου
 και πληγωμένη
 φτιάχνω τα προπλάσματα
 της ανημποριάς μου.
 Όμως όταν συλλαμβάνω
 το μέλλον με χόρτα
 με νεύματα, νέφη και στάχτες
 όπως παλιά οι ζωώδεις φύσεις
 των ποιητών
 τότε τ' ανάποδα άσπρα μάτια μου
 ανθίζουν σαν βολβοί
 και γίνονται χρησιμοί
 οι ελαφροί σου κινισμοί
 της νύχτας.

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ

Ολόκληρη η κοιλιά
 μεταμορφώνεται σε κάτι βαθύ
 ένα δάσος με σκιές μεταθανάτιες
 κι ο αφαλός ένα σιωπηλό πνευστό
 όργανο θείο
 για να μαντεύεις τα πράγματα
 στο ρίγος.
 Πλαταίνει το παιχνίδι του νου'
 μέσ' απ' το νου γεννιέται
 άλλος νους λαμπρότερος
 νοείται η μικρότατη μέρα
 της πυγολαμπίδας
 κι εξάιρεται το πρόσωπο
 σαν πρωταγωνιστής.
 Κι όπως μια συγκίνηση
 απλώνεται στην ύπαρξη
 ανοίγει και το πιο σκληρό
 κέλυφος
 αφομοιώνεται η αρρώστια
 τα χίλια λάθη κι οι αναπηρίες
 ανθίζουν στο λευκό τετράγωνο
 παρτέρι του χαρτιού.

Η ΦΥΣΗ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΠΙΟ ΩΡΑΙΑ ΜΝΗΜΗ

Η φύση έχει μια μνήμη με σύννεφα μπλάβα
με κίτρινες προεκτάσεις του φεγγαριού
στις λήγες αναμνήσεις που μου μένουν

όταν υμνούσα το Σεπτέμβρη
κι απ' τα νερά τα γκρίζα, τα μαλαματένια του
είχα δει ν' αναδύονται τα πιο ωραία
σώματα της αγάπης μου.

Ήταν α υ τ ή η ψύχρα
α υ τ ή η θολή καθαρότητα
κι ένα γλυκό φωτοστέφανο
τριγύριζε τα πρωινά ψάρια
στον μαρμάρινο μπάγκο.
Ο αέρας ύφασμα
με τέλεια εφαρμογή
η μυρωδιά του γιασεμιού
λες κι ήταν προσωπικό μου χάρισμα
λες και με αφορούσε κι εμένα
η ωραιότητα.

Η αγάπη έχει αξία συλλογική
τα τόσα πρόσωπα είναι ένα
μες στο γαλάζιο
κι η συμβολή τους συμβολική
στης εποχής το γύρισμα
στον τρύγο

στο πλύσιμο των βαρελιών
δίπλα στη θάλασσα
στα μαύρα σακιά με κοπριά
ακουμπισμένα στην πόρτα μου
σαν κακοί οιωνοί.

Η φύση έχει την πιο ωραία μνήμη
φοράει το ίδιο φως
σε κάθε επέτειο
κρατάει το ίδιο κλαρί
με τα λαχανιασμένα φύλλα
στην εκθαμβωτική πτώση τους.

Γιατί εγώ άσχημα θυμούμαι·
βλέπω μόνο σταγόνες πίκρας
στα χείλη μου που τα 'σχιζε
η χαρά
και σημάδια αλλοίωσης στα μέλη
τα κρυφά
ανθεστήρια θανάτου.

ΤΑ ΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΜΟΝΑ

Τα όντα, όταν τ' αφήνουμε μόνα τους, πώς είναι; Τι κάνουν όταν παύ-
ουμε να τα πασπατεύουμε, να τα γαργαλάμε, να τα δαγκώνουμε; Όταν
είναι μόνα τους μες στη σαπουνάδα τους ή στις λάσπες της νύχτας;

Τα πράγματα, όταν δεν τα χώνουμε ανάμεσα στα πόδια, όταν δεν τ' α-
νοίγουμε, δεν τα κλείνουμε, δεν τα φοράμε και περιμένουμε, δεν τα γδυ-
νόμαστε και περιμένουμε, όταν δε σχεδιάζουμε Σαββατοκύριακο, βόλ-
τα, όραμα, επίδειξη· όταν το χιόνι δεν έχει πατηθεί απ' τον αγαπημένο
σκύλο, οι γλάστρες με τα παράθυρα της ψυχής μας κλειστά για πάντα,
πώς είναι; Πώς είναι ο κόσμος όταν λείπουμε;

ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΩΜΑ

Όταν το σώμα
υποσχεθεί τον εαυτό του
κι εκπληρώσει την υπόσχεσή του
επιθυμώντας με φωνές
που ξεχύνονται στον κήπο
και κολλάν στους κλάδους
σαν ρετσίνι
όταν το σώμα εξαρθεί αναγγέλλοντας:
«Υπάρχω απόλυτα στο χάος»
και κάτω από δυνατούς γλόμπους

Ενάντιος έρωτας (1982)

Ο τζιτζικας

Μέσα μου χιλιάδες τραγούδια στοιβάζονται καλοκαιρινά. Ανοίγω το στόμα μου και
μες στο πάθος μου προσπαθώ να τους βάλω μια σειρά. Τραγουδώ. Άσχημα. Αλλά
χάρη στο τραγούδι μου ξεχωρίζω από τις φλούδες των κλάδων και από τ' άλλα
άφωνα ηχεία της φύσης. Η απέριτη περιβολή μου -γκρίζα κι ασβεστένια- μου
αποκλείει κάθε παραφορά αισθητισμού κι έτσι αποκομμένος απ' τα φανταχτερά
πανηγύρια του χρόνου, τραγουδάω. Άνοιξη, Πάσχα και βιολέτες δε γνωρίζω. Τη
μόνη ανάσταση που ξέρω είναι όταν μόλις σηκώνεται κάποιο αεράκι και δροσίζει λίγο
τη φοβερή κάψα της ζωής μου. Τότε παύω να ουρλιάζω -ή να τραγουδάω όπως
νομίζει ο κόσμος- γιατί το θαύμα μιας δροσιάς μέσα μου βαθιά λέει περισσότερα απ'
όλα όσα δημιουργώ για να μην πεθάνω από τη ζέστη.

όπου πιέζει ενδίδει
όταν η μετρημένη επιφάνειά του
έχει μετρηθεί άπειρες φορές
με το μάτι, το στόμα
το φακό του χρόνου εξουχιστικό
πάνω στο κάθε σπυρί, πόρο
όταν κουλουριαστούν ξέπνοες
οι ωραίες αναλογίες

κι εξαντληθεί το επιχείρημα
«ερωτεύομαι άρα υπάρχω»

οι φωνές ξαναγυρίζουν
στις ρίζες των νεφρών
κι ένα πουλί κρυμμένο
αλώβητο στα τόσα σάλια και φιλιά
πετάει, φεύγει πάνω
απ' τον ερημότοπο
σπαρμένο δόντια και μαλλιά
που άφησε πίσω του το σώμα
όταν το σώμα...

Ο ΥΠΝΟΣ

Τα όνειρα απλώνονται
 επάνω μας τη νύχτα
 μ' όλο τον τρόπο της ζωής·
 με σφίγγεις με φωνάζεις
 πιγμένοι π' αγκαλιάζονται
 στο τελευταίο κύμα.
 Φανταχτερή κουρτίνα
 η ομορφιά που λατρέψαμε
 τραβιέται μες στη νύχτα
 απεικονίζεται στο μαύρο
 η απειλή γύρω απ' τα σώματα
 κι όλες οι πράξεις
 π' αφήσαμε μισές τη μέρα
 ξανάρχονται να μας αποτελειώσουν
 στο σκοτάδι.
 Μακαρίζω τους νευρωτικούς
 τους φοβισμένους
 που μί' αμυχή, μια σκιά, μια υποψία
 τους κυριεύει το μυαλό.
 Εγώ δεν έχω παρά το θάνατο
 απλό, καθαρό, στρογγυλό
 μια βεβαιότητα
 που κάθεται στο στήθος.
 Κοιμάσαι δίπλα μου

με το αρυτιδωτό σου πρόσωπο
 σαν ανοιξιάτικο πανί
 που πλέει μες στον ύπνο.
 Σε αγγίζω
 κι όπως η ανάσα σου δροσερή
 χαϊδεύει τη σκέπη του ονείρου
 ακόμα λίγο ήλιο παίρνω, λίγο νερό
 πριν μες στο κόμμα αρχίσει
 ατέρμονη η επιστροφή
 στις ρίζες του φθαρτού.

Α βουνοπαύρες (1984)

Όταν κατεβαίνεις μετά τον έρωτα

Όταν κατεβαίνεις μετά τον έρωτα
 ζυγιάζεσαι, ώρες σε κοιτώ
 να περνάς μια μια τις σφαίρες
 του ορατού
 και ξέροντας την Κόλαση
 να ξαναγυρίζεις στη γη.
 Τα μπλε και τ' αεράκια

μυσοπεθαίνουν στα δάχτυλά σου
 τ' ακουμπάς στο πραγματικό
 εκεί που ήσουν για μία στιγμή
 το κέντρο.

Έχεις τον πειρασμό ακόμα
 στη στάση της κεφαλής
 να μη θελχτείς
 να μη δοκιμάσεις κανέναν
 συγκεκριμένο θάνατο
 αλλά αιώνια να περιμένεις
 να γίνει η άρνηση καλό
 και το καλό η παύση.
 Σε κατεβάζουν τα σκοινιά
 σιγά σιγά από ψηλά
 είσαι τ' όνειρο
 και μόνο εσύ ξέρεις
 πόσο πονάει η αγάπη
 η αγάπη της ύλης
 μόνο εγώ ξέρω
 πως κάποτε ήσαν ένα
 και τα δυο, φως και χρώμα
 μες στο νερό το μέσα.
 Κάθε φορά μπορεί να 'ν' η τελευταία
 ίσως να μείνεις πίσω πια
 με τις λίγες ψυχές
 που καρτερούν το άδειο
 να τους δοθεί, να τις δεχτεί
 να γίνει το σπέρμα νόημα
 στον κυκλικό αέρα.

ΑΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ
ΠΙΣΤΕΥΑ ΣΤΟ ΘΕΟ

Αν τουλάχιστον πίστευα στο Θεό
 θα 'χαν τα χέρια σου
 άπειρες ερμηνείες
 όταν κινούνται
 και μ' ανεβάζουν στον ουρανό
 έναν ουρανό σαν του Ρίλκε
 με λυπημένους αγγέλους
 να φυθούν τη μοναξιά
 κάτω στη γη
 υπονοούμενα φτερά
 και ντροπαλή η μυλιά τους
 γιατί δεν υπάρχουν.

Αν τουλάχιστον πίστευα στο Θεό
 θα μου είχε εξηγηθεί η παράλογη
 επιμονή μου να βασανίζομαι
 να πατάω έξω απ' τον άσπρο κύκλο
 της μικρής ευτυχίας
 θα 'χα πέτρα μέσα μου
 δύναμη
 για την ατέλειωτη ελεγεία
 της ζωής μου.
 Μα θα μείνω
 με τους αγκώνες στο τραπέζι
 να σε κοιτώ ακίνητη να τρως
 ελπίζοντας σε μια μνήμη αφύσικη
 μακρύτερη απ' όσο φως
 θα ζήσεις.

Όταν θα 'χεις βασιλέψει
 μες στο χρόνο
 με φουντωμένο σγουρό βασιλικό
 το γκρίζο της κεφαλής σου
 ανήμπορος, τυφλός
 θα φωνάζεις το γιο σου τον Βενιαμίν
 στο σκοτάδι

καταρράχτης ο θάνατος
 θα σου θαμπώνει τα γυαλιά
 κι όπως αθόρυβα θα κλείνουν
 τις πόρτες οι νοσοκόμες
 στον εγκέφαλό σου
 θα κατακυλούν οι συλλαβές
 θα σε κουφαίνει η φωνή μου
 σαν φώναζα τ' όνομά σου
 πέρ' απ' τη θάλασσα.

Αν τουλάχιστον πίστευα στο Θεό
 ο χωρισμός απ' το σώμα σου
 -το σώμα μου-
 θα 'ταν προσωρινός
 κι ο θάνατος δε θα 'χε
 άλλες συνέπειες.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΕΡΑΣ

Επιλογος
αέρας
(1990)

Ο αέρας σηκώνει τα κρίματά μας ψηλά
 τα στροβιλίζει για λίγο μακριά
 απ' τις κουτές σκευωρίες μας
 και τ' αφήνει να πέσουν πάλι στη γη
 εκεί ν' αυθίσουν.
 Νωπές ακόμη παίρνει τις λεξούλες
 να, εκεί έλα
 τις ακουμπάει στις κορφές

των αισιόδοξων δέντρων
 και τις καθίζει μετά στο χρώμα
 σαν αναμνηστικά ξεραμένα τίποτα.
 Ο αέρας σηκώνει τα σχισμένα φύλλα
 της μικρής νουβέλας
 κι όπως ανεβαίνουν, γίνεται ευανάγνωστη
 η σελίδα της ζωής μας, για να διαβαστεί κάποτε στη νηνεμία
 σαν ένα νόημα που μας δόθηκε ακέραιο.

ΜΕΣ' ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ

Σ' έναν τόπο κενό, μα δεν πικραίνομαι...

Μέσ' απ' τη ζωή της
βγαίνει μια άλλη ζωή
πιο αβέβαιη απ' την πριν
μ' άφωνα ζώα να στέκουν γύρω
και να κοιτούν το σώμα της
σαν να 'τανε πηγάδι, με λιγούλακι νερό
στο βάθος να λιμνάζει.
Κανένας τρόμος δεν τη σταματά
ούτε ο θάνατος·
τον τοποθετεί εκεί
όπου αυτή δε θα 'ναι.
Πιο σημαντικό
αν φτάσει στο τέλος να χωρέσει
κάτι από τη φύση
σαν έναν εραστή που πολεμάς
να μπεις μες στο ρυθμό του
και με μια κίνηση πουθενά
να μην πηγαίνετε οι δυο σας
παρά πίσω στη θάλασσα του «είμαι».
Χάρη τότε στην ευστροφία
που χαρίζει αυτή η ακραία άσκηση
κρυμμένη μες στο χρόνο
η σταχτιά γυναίκα
μήνυμα της άνοιξης λαβαίνει
απ' ορισμένα άνθη που σιωπούν.

1986-1989

Λυπιοῦ (1995)

ΛΥΠΙΟΥ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα ποιήματα αποτυχαίνουν
όταν αποτυχαίνουν οι έρωτες.
Μην ακούτε τι σας λένε·
θέλει ερωτική θαλπωρή
το ποίημα για ν' αντέξει
στον κρύο χρόνο...

α

Έναν τόπο επινόησα
για να πηγαίνω όταν είμαι βαθιά λυπημένη
λυπημένη ως τους άλωτους πάγους μέσα μου
ως τα κρυσταλλωμένα δάκρυα
ως να βγουν οι νοσταλγίες, πανθηρούλες λευκές
που δαγκώνουν και τσούζουν οι δαγκωματιές τους.
Λυπιοῦ λέω τον τόπο που επινόησα
για να πηγαίνω όταν είμαι βαθιά λυπημένη
μα κατάσταση που εντείνεται ακατάπανστα
αφού όλα τα ωραιοποιημένα τοπία του τέλους
αρχίζουν να μωρίζουν μουχλιασμένα νερά
και καρπούς σάπιους.

Στη Λυπιοῦ φτάνεις χωρίς αναστεναγμό
μόνο μ' ένα σφίξιμο ελαφρό
που θυμίζει τον έρωτα σαν στέκεται
αναποφάσιστος στο κατώφλι του σπιτιού.
Έχει ιεροβάμονες ποιητές εδώ
ποιητές με μεγάλη έφεση για ουρανό
πανύψηλους, που μ' ένα τίναγμα της κεφαλής
σημαίνουν το «όχι... όχι... λάθος»
ή και το «τι κρίμα, τώρα είναι αργά!»
ενώ ένας επαίτης στη γωνιά συνέχεια μουρμουρίζει:
«Το καλό με τον πόθο
είναι πως όταν χάνεται
χάνεται κι η αξία του αντικειμένου του μαζί».

β

Εδώ όλες οι αποτυχίες της νιότης
γίναν σιωπηλές πλατείες
τα κουτσουρεμένα πάθη σύδεντρα σκοτεινά
κι οι τελευταίοι κακόμοιροι έρωτες
σκύλοι κακοταϊσμένοι που πλανιούνται στα σοκάκια.
Κάτι χειρότερο από γερατειά
η χώρα τούτη κατοικείται από ιάτα αμεταχείριστα.

στ

Ό,τι χάνεις μένει μαζί σου για πάντα
κι η Λυπιοῦ είναι μια χώρα που έφτιαξα
για να 'μαι πάντα ένα μ' αυτά που 'χω χάσει
όταν πιάνουν εκείνα τ' αβάσταχτα σούρουπα
κείνα τα άφωνα ξημερώματα
κι είναι σαν να περιμένεις το κουνούνι του σχολείου
να χτυπήσει, το μάθημα πάλι ν' αρχίσει
μα ακόμη άσκηση πάνω σε άγνωστο θέμα.
Κοιτάς χάμω της αυλής το τιμμέντο, τα χαλίκια
τινάξεις τα ψίχουλα απ' το κουλούρι στην μπλε ποδιά
και μπαίνεις στην τάξη·
μπαίνεις στη μονοτονία του άγευστου χρόνου
στην αοριστία της ύπαρξης
που ξέρω, λίγο αλλοιωμένη
τη συναντάς πάλι προς το τέλος.

Οραία έρημος η γάρμα (1996)

ΑΥΤΟ

Θυμάμαι είχα αρχίσει ένα μακρύ ποίημα.
Έλεγα θα 'ναι ένα μακρύ ποίημα και θα λείει γι' αυτό.
Αυτό; Ποιο «αυτό»;
Καθόμουνα μπροστά σ' ένα τραπέζι φαγωμένο, ξύλινο
με σκασμένη την πράσινη μπογιά·
«Η ζωή μου το μόνο αιώνιο πια», έλεγα
όπως ροζ φύλλα από παλιά τετράδια
φύλλα της καρδιάς
ζουμερά χείλια, φωτεινά μαλλιά
σ' αστραποβόλους καθρέφτες
φεύγαν σαν σε τρένα φορτωμένα
τρένα-αστραπή.

Η ζωή όμως έμεινε
κι είχε μια γεύση, μια γεύση...
Κάποτε είχα πάρει μέρος σ' ένα γλέντι
κάποτε –πού;– κάτι μου είχε προσφερθεί
ένας καρπός στρογγυλός, ένα σώμα
άλλο απ' το δικό μου με είχε απορροφήσει.
Το μυαλό μου κάνει την κίνηση του χεριού
που ψάχνει κάτι στο βάθος μιας τσάντας·

απορούν τα δάχτυλα του νου
μ' αυτό που συναντούν:
μια απειλή ασώματη
κάτι σαν κόρα ψωμί που έμεινε στον πάτο.
Οι καλοί ζωντανοί μου, σιωπηλοί
κάθονται στο μισοσκοτάδο, κάτι ακούν...
κάτι τους συγκινεί και κουνούν το κεφάλι
–κεφάλι λευκό–
οι πεθαμένοι άρρωστοί μου
γλιστρούν τα τρομαγμένα ποιήματά τους
κάτω απ' την πόρτα μου·
ανάμεσα στους στίχους τους διαβάζω:
«Ο θάνατος αναβάλλεται, ο τρόμος ποτέ».

Όμως πέρ' απ' την υφή της απειλής
ψάχνω μιας αδιόρατης συγκίνησης τη ρίζα.
Όταν «συντροφίτσα μου» μ' έλεγε η μάνα μου
ή όταν ακούμπαγα σε στήθος με γυμνή καρδιά;

«Τι 'ναι αυτά; Τι 'ναι αυτά;»
ακούγεται μέσα μου να τσιρίζει
ένα πουλί στριγκό.
«Δεν είν' αυτό που ψάχνεις, δεν είν' αυτό».

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Θυμάμαι είχα δει ένα όνειρο
για τα γράμματα και πού να τα βρω...
Το Άλφα θα το 'βρισκα σε άγριο τοπίο
πτερό-ανάσα άσπρου πουλιού σ' αγκάθι σκαλωμένο.
Το Βήτα στα βότανα. Έψαχνα για φάρμακο
ν' αλαφρώσει το βάρος του ήλιου που πέφτει
ν' αντέξω την τέφρα της νύχτας
κάθε φορά η τελευταία νύχτα.
Το Γάμα στα γλυκά της μάνας μου.
Γιόρταζ' εκείνη τη γέννησή μου πιο πολύ από μένα
σαν πλησίαζα λουσιμένη, καθαρή
να της υποσχεθώ πως ζούσα, παρ' όλ' αυτά
ζούσα και σιγομουρμούριζα τραγούδια
με την παράφωνη ύπαρξή μου, παρ' όλ' αυτά.
Κι ήταν κι εκείνο το Έψιλον·
έβλεπα στον ύπνο μου ότι καμά του λέξη
δεν καταλάβαινα, ούτε αυτόν τον έρωτα.
Κι έψαχνα σε βουνά λεξικά
και μόνο Ενοχή έβρισκα
που δεν ήτανε σβησμένη.

Θα 'γραφα ένα μεγάλο γράμμα στα γράμματα.
Θα τους έλεγα πως δε φταίνε αυτά
όταν λαθεύω, όταν ανορθόγραφα εξομολογούμαι
όταν παρερμηνεύω τις καλοσύνες της ημέρας
όταν πέφτω σε παράπτωμα
λέω παράπτωμα και εννοώ
για το θάνατο να ζητώ εξηγήσεις.
Αγαπημένα μου γράμματα –θ' άρχιζα–
χαιδεμένα μου φωνήεντα, ανθεκτικά σύμφωνα
πώς βγήκατε ξαφνικά σαν μυρμήγκια από τη γη
και μπήκατε σε μια σειρά, σ' ένα σκοπό
μαυριδερά, με κόκκινες βούλες μουσικής.
Εσείς ίσως ξέρετε
γιατί εγώ δεν ξέρω πώς πλάστηκα
από πού έρχονται κείνα τα δάκρυα
που εσείς με τόση φυσικότητα περιγράφετε
τι είναι αυτό που νοσταλγώ σαν να το γνώρισα
ξέχασα σαν να το 'χα ζήσει
το περιμένω σαν να μου το υποσχέθηκαν
το φοβάμαι σαν να με φοβέρισαν
και μοιάζει με νερό
που στην επιφάνειά του καθρεφτίζεται μια έρημος
κι είναι σκληρό σαν ατσάλι το νερό
ανατριχιάζει όμως συνάμα, τρέμει
γιατί μόνο αυτό ξέρει
με μια κίνηση να κρύβει και ν' αποκαλύπτει
το τίποτα.

Η ΠΗΓΗ ΤΩΝ ΔΑΚΡΥΩΝ

Τι με ταραίζει στις απεικονίσεις της ερήμου;
Το φως, λέω, έτσι όπως πέφτει εκεί
ελεύθερη ουσία, χωρίς να το σταματάει
καμιά ιδέα.

Τα ζώα της στερεή γνώση της επιβίωσης
και τ' άστρα σε μιαν άλλη διάταξη
ασκοί σιωπής που πέφτοντας
μεταμορφώνουν την άμμο
σε ανεξίτηλη μοίρα.

Οι αρσενικοί της είναι άνθη σκουροπέταλα
τυλιγμένα στ' άσπρα κι ακούν σε πιχτά ονόματα·
θηλυκά όντα δεν έγιναν ποτέ
μονάχα η ανεμοθύελλα.

Τα μάτια μπαίνουν στο κουκούλι της ζέστης
και στο εσωτερικό της σκέψης
λάμπει το τελευταίο νερό.

Εισχωρώ εκεί που γεννιέται η σκιά μου·
κάποιος στέκεται δροσερός.

Με αγγίζει αυτός ο απών
δάκρυα τρέχουν

η πηγή τους στο κέντρο μου ποτέ δε θα 'ναι.

Η ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΦΙΑΛΤΗ

Ο εφιάλτης για να γίνει ποίημα
θέλει η σιωπή να 'ναι χωρίς τριγμούς
ψυχής, καρδιάς ή άλλων οργάνων
της ανόργανης χημείας της ύπαρξης.
Στη σιωπή επιτρέπεται να κατοικούν χρώματα
απαγορεύονται όμως οι χτυπητές αντιθέσεις:
μαύρο με ροδαλό
ή με το πολυτραγουδισμένο μπλε των ματιών.
Λίγο χωματί ίσως
χάλκινο μαραμένον φύλλου
ή άσπρο με βούλες καφετιές από σβέρκο σκύλου.

Άφου' ο εφιάλτης έχει πάρει πια όσο είναι να πάρει μπόι
υποβάλλεται σε σειρά εγχειρήσεων.

Με μεγάλη λεπτότητα πρέπει να του αφαιρεθεί
η λογική υποψία
κι έπειτα χωρίς αναισθητικό
να του μεταμοσχευθεί κάτι
από την έμφυτη καλοσύνη των ανθρώπων.
Η πιο δύσκολη επέμβαση
είναι να τον αποκόψεις απ' τον τρόμο.
Αυτό το πετυχαίνεις με το να βουτάς

πριν απ' τον τρόμο για ό,τι είναι ήδη εδώ
πριν απ' αυτό το «εγώ», μια σκιά χωρίς καθρέφτη.

ΠΑΓΟΔΡΟΜΙΕΣ ΨΥΧΗΣ

Μέσα μου μια επιφάνεια γλιστερή
και πάνω της παγοδρομεί η ψυχή μου.

Τι εύθραυστα όλ' αυτά, φως
γυαλιστερές πατημασιές
ένα τραγουδάκι ελαφρό π' ακούγεται
να βγαίνει αμυδρό απ' το υπόγειο τέλος.

Όπως σηκώνω το πόδι
η γρατσουνιά στον πάγο
το πιο φοβερό μου θυμίζει:
πόσο λεπτούλα είναι η επιφάνεια.
Σταματάω τότε την πιρουέτα στον αέρα
η άβυσσος κι εγώ γνώμαστε ένα
γλιστράω αρτιμελής και φεγγοβόλα
σαν μόλις να βγήκα απ' το καζάνι της ύπαρξης
οι πάγοι λώνουν στον καύσωνα της φαντασίας
και βρέχει στη ζωή μου πρασινάδα.

Αίγινα, 25.9.1995

Η ΨΗ ΜΟΝΗ (2001)

Η ΨΗ ΜΟΝΗ

Παίρνω ένα πράγμα και του αλλάζω θέση.
Δεν ξέρω γιατί, ίσως κάτι δε μ' αρέσει.
Δευτερόλεπτα μετά
το ύφασμα, το χαρτί
βγάζει έναν ψίθυρο-κραυγή
καθώς αλλάζει στάση η ύλη.
Ο ανεπαίσθητος θόρυβος αυτός
άραγε να εκφράζει δυσφορία
ή ανακούφιση για τη νέα τούτη σχέση
του άψυχου με το άπειρο;
Ή μήπως τον δικό του τόπο
το αντικείμενο νοσταλγεί;
Μια κίνηση μικρούλα τόση δα
μα ματιά, ένας σπινθήρας φως
και να π' αναπηδάει ένας μέσα εαυτός
που ελεύθερος κινείται
σ' ένα αφηρημένο τώρα.
Ακούγεται τότε κάτι σαν ερωτικό μουρμουρητό
ή σαν κλαψούρισμα σκύλου νησιτικού...
Έτσι θα κάνει η ύλη μόνη, λέω
πριν με βουτήξει μια άλλη
η δική μου σιωπή.

Αίγινα, 11.8.1999

Μεταφράζοντας σε έρωτα της ζωής το τέγος (2003)

ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Όσα δε λέω είναι τόσο καλά κρυμμένα
που ούτε η φαντασία μου δε θα τα βρει
καταχωνιασμένα μέσα στη φωνή, την κίνηση
στο θαυμασμό για τη ζωή.

Όσα δε λέω είναι αμαρτίες της αφήs
όταν δεν τόλμησα ν' αγγίξω
είναι που λάτρεψα το θαύμα
αποσιώπησα το έγκλημα.

Τόσο καλά το κάλυψα, το 'θρεψα
και το ευθάρρυνα να γίνει ποίημα
που ούτε η σιωπή που ξέρει να διεισδύει
στον ανείπωτο τα σκοτάδια
δε σκέφτηκε ποτέ να σφραγίσει

ό,τι ποτέ δε θα πω
ό,τι ποτέ δεν είχα καμία πρόθεση
να κρύψω.

1992

ΑΠΟΣΥΡΟΜΑΙ

Αποσύρομαι για να διαβάσω
ό,τι ήταν πάντα γραμμένο εκεί
ανάμεσα στα δύο στήθη
ανάμεσα σε δύο θάμνους της ψυχής
βαθιά μέσα στα χρώματα του νου.
Να διαβάσω τι; Που γράφτηκε πότε;
Ποια ήταν η μέρα που ημέρεψε
η αγριωπή θηλυκιά μέσα μου
κι έπιασε μολύβι και χαρτί
για να περιγράψει ως λατρευτό
τον θύτη χρόνο;

Αποσύρομαι: θέλω να 'ναι όλα ήσυχα
μα όχι πνιγηρά, ελαφρόχρωμα
αλλ' όχι λευκά
για να δω τι έβραζε στη χύτρα.
Τα υποπροϊόντα του έρωτα; Η φύση;
Και όλα τα φανταχτερά
που σκηνοθέτησα για να την αντιγράψω
γαλάζιο ανθισμένο, στήσεις του φανταστικού
διακόσμηση του κακού
φωτεινά μονοπάτια μες στο σούρουπο γκρι.

Ούτε τη φύση –παφλάζει, θορυβεί–
ούτε τη φύση θέλω
μόνο ν' ακούσω καθαρά παλεύω
κάποιον ν' απαγγέλλει τα όσα γράφτηκαν.
Γιατί εγώ νόμιζα πως άλλα ήταν γραμμένα
σε άλλη γλώσσα...

8.2.2003

Θέλω να γράψω ένα ποίημα

I

Θέλω να γράψω ένα ποίημα
για την πραγματικότητα
αυτή που δεν έζησε ποτέ κανείς
αφού ο καθένας
στη δική του βρέθηκε φιλακισμένος
αιώνας τεντώνοντας τα χέρια προς τα έξω.

Την πραγματικότητα
που ίσως γνωρίζουν οι πεθαμένοι
εκεί στις βαθιές χαράδρες
της ανυπαρξίας
όπου κανένα σαρκικό παραμύθι
δεν πείθει

κι άχρωμα μούρα
πέφτουν σ' αναισθητα στόματα.
Την πραγματικότητα
που αν σ' άγγιζε ποτέ
θ' αναγνώριζες αμέσως σαν τη μόνη αλήθεια
έξω απ' της δικής σου επιβίωσης
τις φαντασιώσεις.

Θα 'ταν ζεστή άραγε, θα 'χε του πελάγου τη μυρωδιά
ή αμετάκλητη χωρίς να δωρίζει
ούτε μια ώρα προθεσμία;
Θα 'θελα να γράψω ένα ποίημα
για μια πραγματικότητα

που δε θα με είχε περιλάβει
αλλά τρομάζουν οι σίχοι...
Ούτε το σκέφτονται
ούτε προσπαθούν.

II

Θέλω να γράψω ένα ποίημα
για τη δύναμη και την ανημποριά
όταν αγκαλιάζονται
όταν συγκλίνουν
και με μια γροθιά
σε στέλνουν στη γη ή στα ουράνια
όταν ήλιος και άλγος
χωράν στην ίδια ανάσα
όταν «Βοήθεια!» και «Σώθηκα!»
διεκδικούν το ίδιο οικόπεδο
της σάρκας.

Θέλω να γράψω ένα ποίημα
για όταν αληθινά κινδυνεύω
κι όχι για ηδονές
που δεν καθησυχάζουν πια.
Θέλω να γράψω ένα ποίημα
για τα πράγματα όταν είναι γιμνά
και περιπλανιούνται χαμένα
μες στην ύπαρξη κάτω απ' το πετοί
ένα ποίημα για την κοινοτυπία
του τέλους.

Αλλά είμαι σίγουρη
θα 'ναι κακό το ποίημα.

Σαν ουρανό του είποτα

σε ελάχιστα (2005) →

Κινητή Συμβουζά, Ποιήματα, Αθήνα, Ιανουάριος 1998
Ερήμων (1958)

ΕΡΗΜΗΝ

Σημειώθηκε χθές
διόγκωση τῆς ματαιότητάς.
Αυτό, φυσικά,
κάνεις δὲν τὸ ἀντελήφθη.
Κάνεις ἀπ' τοὺς ἐλάχιστους («πλησίον μου»)
Μονάχα ἐγὼ
ποὺ ὄρθια μπρὸς στὸ μεσίστιο μέλλον μου,
σὲ στάση ἀνήμπορη ἀλλὰ κόσμια,
ἄφησα νὰ διαφύγει ἀπὸ τὸ χῶρο μου
ἓνα ὀλόκληρο ἀπόγευμα,
σὲ μιὰ ρευστότητα ἀθεράπευτη,
γνωστή,
ἀλλ' ἐπιδεινωμένη.

ΠΑΡΑΝΟΜΙΕΣ

Ἐπεκτείνομαι καὶ βιώνω
παράνομα
σὲ περιοχές ποὺ σὰν ὑπαρκτές
δὲν παραδέχονται οἱ ἄλλοι.
Ἐκεῖ σταματῶ καὶ ἐκθέτω
τὸν καταδιωγμένο κόσμο μου,
ἐκεῖ τὸν ἀναπαράγω
μὲ πικρὰ κι ἀπειθάρχητα μέσα,
ἐκεῖ τὸν ἀναθέτω
σ' ἓναν ἥλιο
χωρὶς σχῆμα, χωρὶς φῶς,
ἀμετακίνητο,
προσωπικό μου.
Ἐκεῖ συμβαίνω.

Κάποτε, ὅμως,
παύει αὐτό.
Καὶ συστέλλομαι,
κι ἐπανέρχομαι βίαια
(πρὸς καθησυχασμόν)
στὴ νόμιμη καὶ παραδεκτὴ
περιοχή,
στὴν ἐγκόσμια πίκρα.

Καὶ διαψεύδομαι.

ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Διατίθεται ἀπόγνωσις
εἰς ἀρίστην κατάστασιν,
καὶ εὐρύχωρον ἀδιέξοδον.
Σὲ τιμὲς εὐκαιρίας.

Ἄνεκμετάλλευτον καὶ εὐκαρπον
ἔδαφος πωλεῖται
ἐλλείψει τύχης καὶ διαθέσεως.

Καὶ χρόνος
ἀμεταχείριστος ἐντελῶς.

Πληροφορία: Ἄδιέξοδον.
Ἔρω: Πάσα.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μόνη, ἐντελῶς μόνη,
περπατῶ στὸ δρόμο
καὶ πέφτω πάνω σὲ μεγάλα γεγονότα:
Ὁ ἥλιος σὰν ἐπειγόντως νὰ ἐκλήθη ἀπὸ τὴ Δύση
ἀφήνοντας ἡμιτελὲς τὸ δειλινό...

Σὲ λίγο ἢ νύχτα,
κρατώντας τοὺς ἀμφορεῖς τοῦ μυστηρίου,
τῶν ἰδιοτήτων τῆς ἐπαίρετο,
ὅταν στὸ ρεμβῶδες μάτι τῆς, τὸ φεγγάρι,
ἓνα ἀπρόσεχτο, λαθραῖο σύννεφο, πάτησε
καὶ τὴν τύφλωσε.

Τοῦ ἀτυχήματος τούτου
ἐπωφελήθηκε
κάποιος παράξενος κατάσκοπος
—τὸ μεσονύχτιο ὑποπτεύονται—
τὸ σύμπαν πυροβόλησε
καὶ τὸ ἄφησε ἀκίνητο...

Μετὰ ἀπὸ τέτοια γεγονότα,
τὸ γεγονὸς πῶς εἶμαι πάλι μόνη
παρελείφθη.

ΟΥΤΟΠΙΕΣ

Καθ' ὁδὸν
(7 καὶ 30' πρωινὴ πρὸς ἐργασίαν)
συναντῶ τὸν Μάρτιο
εὐδιάθετον,
ὑπαινιγμῶν πλήρη
περὶ ἀνοιξέως καὶ λοιπά.

Ἀναβάλλω τὴν ὑπόστασή μου,
ἀνακόπτω τὴ σύμβασή μου
μὲ τὸ χειμῶνα,
καὶ διασπείρομαι σὲ χῶμα.
Μιά μικρὴ γῆ φυσικὴ συντελοῦμαι,
ξαπλωμένη, ἀπλωμένη
ἀπέναντι στὸ
καθ' ὅλα σύμφωνο
σύμπαν.
Φυτεύομαι ἄνθη,
ἀνθίζω συναισθήματα,
καὶ εἶμαι πολὺ καλὰ
εἰς ἄπλετον προορισμὸν
καὶ τοποθέτησιν.

«Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνοιξίς!»
ξάφνου μιά πινακίδα — σύννεφο
ἀπειλεῖ. Ἀμέσως

μιὰ βροχὴ ἄρχισε κι ἔλεγε
εἰς βάρος τῆς ἀνοιξέως
καὶ εἰς βάρος μου,
ἓνας δύσθυμος ἄνεμος
μοῦ κατὰσχει τὰ ἄνθη,
μοῦ κατὰσχει τὰ συναισθήματα
καὶ μ' ὀδηγεῖ στὸ Γραφεῖο.

Παράβασις, λοιπόν, βαρεία,
καὶ μάλιστα καθ' ὁδόν,
ἀπὸ κυρία σχεδὸν ὠριμὴ,
μὲ οἰκογενειακὲς ὑποχρεώσεις,
καὶ πολυετὴ θητεῖαν
εἰς Δημοσίαν θέσιν
καὶ χειμῶνες.

ΠΕΝΘΟΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΥΨΕΛΗΣ

Τέλη Μαΐου.

Πῆρε φωτιά τὸ μεσημέρι,
θύμα τοῦ ἡλίου.

Λαμπάδιασε ἡ ἀδειανὴ πλατεία
καὶ ἡ στοχαστικὴ ἐρημία της,
τὸ καφενεῖο
καὶ τὸ πάθος τῶν θαμῶνων του,
τὰ σπίτια
καὶ οἱ στεγασμένες περιπτώσεις τους,
τὸ ἐπιπλοποιεῖο
καὶ ἡ τραπεζαρία του
—τραπέζι κι ἔξι πολυθρόνες,
νὰ ἐπιπλωθεῖ ἡ ἀνία
μὲ «δόσεις», μεγάλες
ἢ μικρὲς ἀνάλογα—,
καί, φυσικά, καὶ τὸ περίπτερο.
Μὲ τὴν ὀρθοστασία του,
τὴν φιλικὴ μελαγχολία του,
ντυμένο
τὶς ἀπογευματινὲς του ἐφημερίδες.

Πῆραν φωτιά
καὶ καίγονται τ' ἄφθονα «πωλεῖται»,

τὰ ἐπίσης ἄφθονα «ζητεῖται»,
τὰ «κύρια ἄρθρα» τῆς ζωῆς,
καὶ ἡ στήλη θεαμάτων.
Καί, βέβαια, καὶ ὁ περιπτεράς.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χέρι του,
τὸ ἀγκαλιασμένο βίαια
ἀπὸ τὸ μαῦρο πένθος
πρὸς διαιώνισιν τῆς λύπης του
γιατὶ ἀπροσχεδιάστα, ἀπότομα σχεδόν,
ἡ νέα κόρη του
ἓνα μικρὸ περίπτερο, δικό της,
ἀνοιξε στὸ θάνατο,
τὰ εἴκοσί της χρόνια πρὶν τελειώσει.

ΣΤΑΣΙΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ἡ αἰσθαντικότητα μου
τὰ τελευταῖα μεσημέρια
μπαίνει σὲ θέση δύσκολη
μ' αὐτὸ τὸ ἄρωμα τῆς λεμονιάς
ποῦ ἀποδρᾷ ἀπὸ τ' Ὀφθαλμιατρεῖο
καὶ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία,
καὶ ποῦ ἐπίμονα ἐμπορεύεται
μνήμην καὶ νοσταλγία.

Σὲ πολὺ δύσκολη θέση.
Λυπᾶται πολὺ,
δὲν μπορεῖ,
δὲν διαθέτει παρὰ μόνον δύο δραχμές·
δύο στιγμὲς μόνον ἔχει
γιὰ νὰ μπεῖ,
ὥσπου νὰ μπεῖ
στὴν ἐντεταγμένη ἐπιστροφὴ
«Παγκράτι - Κυψέλη»,
στὴν πεπρωμένη ἐπιστροφὴ
«Λήθη - Ἀπάρνηση».

Ἐπὶ τὰ ἴχνη (1963)

II

Πλατιά ποῦ ἦταν ἡ Σταδίου
καθὼς χωροῦσε
τὸ μεσημέρι τὸ εὐχυμο,
τὸν ἀνδρισμὸ σου,
καὶ μένα
βαδίζοντας πλάι σου
σὲ ἀπόσταση
μιας ὀλόκληρης θλίψης.

ΕΠΙ ΤΑ ΑΥΤΑ

Νύχτωσε πάλι ὅπως χθές.
Πάλι ὅπως χθές νύχτωσε.
Νύχτωσε.
Χθές.
Πάλι.
Προσπάθεια μάταιη
νὰ χτυπηθεῖ τὸ νόημα,
ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ καημοῦ.
Ἀλύγιστα, μ' ὅποια
μετάθεση τῶν λέξεων,
μ' ὅποια ἀποδέσμευσή τους.
Στὴν κάθε μιὰ χωράει
τὸ τελεσίδικο τοῦ ὅλου.
Μέσα στὶς ρίζες τους
κυλάει ἡ ἴδια παύση.
Λοιπόν, καλύτερα νὰ παραμείνουν
σὲ μιὰ πεπατημένη πρόταση
κι ἐκ πρώτης ὄψεως ἀναίμακτη:
Νύχτωσε πάλι ὅπως χθές.

ΜΙΑ ΜΕΤΕΩΡΗ ΚΥΡΙΑ

Βρέχει...
Μία κυρία ἐξέχει στὴ βροχὴ
μόνη
πάνω σ' ἓνα ἀκυβέρνητο μπαλκόνι.
Κι εἶναι ἡ βροχὴ σὰν οἶκτος
κι εἶναι ἡ κυρία αὐτὴ
σὰν ράγισμα στὴ γυάλινη βροχὴ.
Τὸ βλέμμα τῆς βαδίζει στὴ βροχὴ,
βαριές πατημασιὲς καημοῦ
τὸν βρόχινό του δρόμο
γεμίζοντας. Κοιτάζει...
Κι ὅλο ἀλλάζει στάση,
σὰν κάτι πιὸ μεγάλο τῆς,
ἓνα ἀνυπέβλητο,
νὰ 'χει σταθεῖ
μπροστὰ σ' ἐκεῖνο ποῦ κοιτάζει.
Γέρνει λοξὰ τὸ σῶμα
παίρνει τὴν κλίση τῆς βροχῆς
—χοντρὴ σταγόνα μοιάζει—
ὅμως τὸ ἀνυπέβλητο μπροστὰ τῆς πάντα.
Κι εἶναι ἡ βροχὴ σὰν τύψη.
Κοιτάζει...
Ρίχνει τὰ χέρια ἔξω ἀπ' τὰ κάγκελα
τὰ δίνει στὴ βροχὴ
πιάνει σταγόνες
φαίνεται καθαρὰ ἡ ἀνάγκη
γιὰ πράγματα χειροπιαστά.
Κοιτάζει...
Καί, ξαφνικά,
σὰν κάποιος νὰ τῆς ἔγνεψε «ὄχι»,
κάνει νὰ πάει μέσα.
Ποῦ μέσα —
μετέωρη ὡς ἐξεῖχε στὴ βροχὴ
καὶ μόνη
πάνω σ' ἓνα ἀκυβέρνητο μπαλκόνι.

ΤΙ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
ΚΙ ΕΝΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Σε γλίτωσε απ' τὸ παρελθὸν
μιὰ ἄσχετη ἐντελῶς συζήτηση
περὶ φιλαργυρίας καὶ ἀνέμων.
Κάποιος μιλοῦσε τὶς προάλλες
γι' ἀνθρώπους, γιὰ φτιαξίματα ζωῆς,
γιὰ στίχους, Ἀφρικές,
καὶ γιὰ τυφῶνες.
Καὶ κάπου ἐκεῖ ἀνάμεσα
ἔπεσε τὸ φευγάτο ὄνομά σου
—χρόνια τῆς λήθης ὑποχείριο—
πάνω στὴν ἀπροφύλαχτη στιγμή.
Ἔπεσε, καὶ διαλέγοντας
ἀπ' ὅλες τὶς ὁδοὺς τῆ συντομότερη
—τῆς ἀναμνήσεως— κύλησε
ἀπὸ Ἀφρικές, ἀπὸ φυτεῖες,
κι ἀπὸ ἥλιους πλεονάζοντες,
καὶ σ' ἔφερε, παρὰ τὴ θέλησή σου,
λεπτομερῶς ὠραῖον,
σχολαστικὰ ἀπαράλλαχτον,
ἐπακριβῶς ἀπατηλόν.
Σ' ἔφερε μπρὸς στὸ συνυπεύθινο φθινόπωρο,
ποῦ ὑποθάλλει μιὰ Δευτέρα Παρουσία
στ' ἀπολωλότα ὄνειρα.

ΠΛΑΓΙΟΣ ΤΡΟΠΟΣ

Νὰ ἔπεφτε ἡ βροχὴ ραγδαῖα,
εὐχόμεον. Νὰ ξεσπάσει.
Θὰ μέναμ' ἔτσι πιὸ πολὺ
μέσα στὴ στοά. Στὴν πρόφραση.

Στὸ βάθος «Μπάρ»·
καφέδες, ποτά,
πίκρα ἐν μέθῃ.
Πιὸ κεῖ «Ραφεῖον»,
καλλιτεχνικὰ τῆς ζωῆς σας
γυρίσματα,
μαντάρισμα τοῦ κενοῦ σας
ἄψογο.

«Γραφεῖο μεσιτικὸ» πιὸ πέρα,
πωλήσεις, ἀγορές,
εὐκαιρίες αἰσθημάτων,
αἰωνιότητες.

Κι ἐδῶ, ποῦ πιὸ πολὺ σταθήκαμε,
τῆς κάθε ἀνάγκης ἡ βιτρίνα:
Χρωματιστὰ σαπούνια,
κορνίζες γιὰ διαρκείας πρόσωπα,
ἀλυσιδίτσες νὰ τὶς σπάξει τὸ ἀσυγκράτητο,
φανταχτεροὶ ἀναπτῆρες
προσάναμμα στὸ βλέμμα σου,
κι ἄφθονα καθρεφτάκια

νὰ ἴχω τὸ πρόσωπό σου
ἰσάριθμες φορές.

Γι' αὐτὸ εὐχόμεον...

Μὰ ἡ βροχὴ κι ἐσὺ
ἐνάντια στὴν εὐχή μου
πέφτατε.

ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ ΟΥΚ ΕΧΩ ΙΝΑ ΕΙΣΕΛΘΩ
ΕΝ ΑΥΤΩ

I

Ἀγαπητὲ κύριε,
τυχαίνει νὰ περνᾶτε τακτικὰ
μπρὸς ἀπ' τὶς ὥρες μου
κι ἐγὼ νὰ εἶμαι πάντα ἐκεῖ
καὶ νὰ σᾶς βλέπω
ὅπως ὀφείλω νὰ βλέπω
—μεγάλος κόπος γιὰ τὴν ὄραση—
ὅ,τι περνᾶει.

Σᾶς βλέπω,
προφταίνω τὸ τρεχούμενο βλέμμα σας
—ἄρα δὲν εἶναι ὄλα ξεροπόταμα—
μειδιᾶτε
—ἄρα ὑπάρχουν ὄχθες—
χαιρετᾶτε,
ἤχος πετούμενος,
καὶ περνᾶτε.

Ἐγὼ, κύριε,
σᾶς ἀποδίδω μᾶλλον
σὲ φαινόμενο ἀντικατοπτρισμοῦ
καὶ σὲ ἀπόηχο ὀνείρων γυρολόγων.

Οἱ ὥρες μου ὅμως σᾶς πιστεύουν.
Μόλις φανεῖτε σταματᾶνε·

μὲς στὰ ρολόγια, μὲς στὰ δεδομένα,
μὲς στὰ ὀφθαλμοφανή,
μὲς στὴ ρευστὴ τους μοίρα,
σταματᾶνε,
καταμεσῆς στὴν ἀδειοσύνη τους,
κι ἐκεῖνο τὸ σπαρακτικὸ
«Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται»
γιὰ σᾶς τὸ λένε.
Δικαίως.

Γιατὶ
ἐνῶ ἀπλῶς περνᾶτε
ἐνῶ σχεδὸν στ' ἀόρατα συγκαταλέγεστε
κάνετε ἐντούτοις ἓνα θαῦμα:
τὶς γεμίζετε.
Πολλές φορές μάλιστα
(ἐν τῷ μέσω τῆς νυκτός).

Ὡς τὸ ἀπόγευμα ἐκεῖνο
ποτέ δὲν εἶχε ξανοιχτεῖ
στὰ βαθιὰ τοῦ προσώπου του.
Τὸ κοίταζε μονάχα με ἀπορία,
ὅπως κοιτᾶμε
ἓνα κλειστό, ἐπ' ἀπειρον, παράθυρο.

Ἦξερε μόνον πὼς τὰ μάτια του
ἦταν πολὺ μεγάλα,
καὶ πῶς, σὰν ἔβρεχε,
γινόταν τῆς βροχῆς
ἡ μυστικὴ δίοδος.

Ὅμως, ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα, ξανοίχτηκε.
Ἀπέραντα ἦτανε τὰ μάτια του.

Καὶ πῶς τῆς φάνηκε
—ἐξ οὐρανοῦ στιγμῆ—
πῶς τῆς φανῆκαν ἄραγε
σὰν δυὸ καινούργιες πόλεις ὑπερούσιες,
ἄσπρα καμπαναριά ζωῆς γεμάτες
κι ἀπταιστους δρόμους πρὸς τὴ μέρα,
ἀκηλίδωτη μέρα,
ἴχνος Ἰούδα πουθενά,
δύο παραθαλάσσιες πόλεις
με θάλασσα καλὴ
ποὺ μόνον φέρνει:

χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὸν νέο κόσμον
ἀδιάβαστα βιβλία
ἀδιάβαστους καιροὺς
σχέδια νὰ κοποῦνε οἱ ὥρες
σὲ θεῖο μέγεθος, κι ἄλλα, κι ἄλλες
πραμάτειες τοῦ ὄνειρου.

Κι ὕστερα πῶς τῆς φάνηκε
ὅτι ἡ φωνή του
ἦταν ὁ ζωτικὸς, ὁ πρωινός, ὁ πρέπων θόρυβος
τῶν πόλεων αὐτῶν,
κι ἀκόμα
πῶς οἱ κινήσεις τῶν χεριῶν του
τὸν ἀκύλιστο χρόνο κυλοῦσαν
στὶς πόλεις αὐτές.

Ἔτσι τῆς φάνηκε.

Ὡσπου κατέβηκε ἡ ὀμίχλη.
Αὐτὴ ἡ ἀνελέητη ὀμίχλη
ποὺ ἐμφανίζεται συνήθως
στὶς φευγαλέες ὄνειρώδεις πόλεις
ποὺ οἰκοδομοῦμε ἀνερώτιστα
μέσα σὲ ξένα μάτια.

Τὸ λῆγο τοῦ κόσμου (1971)

ΠΕΡΑΣΑ

Because these wings are no longer wings to fly

T.S. ELIOT

Περπατῶ καὶ νυχτώνει.
Ἀποφασίζω καὶ νυχτώνει.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ἐπῆρξα περίεργη καὶ μελετηρῆ.
Ξέρω ἀπ' ὅλα. Λίγο ἀπ' ὅλα.
Τὰ ὀνόματα τῶν λουλουδιῶν ὅταν μαραίνονται,
πότε πρασινίζουν οἱ λέξεις καὶ πότε κρυώνουμε.
Πόσο εὐκόλα γυρίζει ἡ κλειδαριά τῶν αἰσθημάτων
μ' ἓνα ὁποιοδήποτε κλειδί τῆς λησμονιάς.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Πέρασα μέρες με βροχή,
ἐντάθηκα πίσω ἀπ' αὐτὸ
τὸ συρματόπλεγμα τὸ ὑδάτινο
ὑπομονετικὰ κι ἀπαρατήρητα,
ὅπως ὁ πόνος τῶν δέντρων
ὅταν τὸ ὕστατο φύλλο τοὺς φεύγει
κι ὅπως ὁ φόβος τῶν γενναίων.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Πέρασα ἀπὸ κήπους, στάθηκα σὲ συντριβάνια
καὶ εἶδα πολλὰ ἀγαλματίδια νὰ γελοῦν
σὲ ἀθέατα αἶτια χαρᾶς.
Καὶ μικροὺς ἐρωτιδεῖς, καυχησιάρηδες.
Τὰ τεντωμένα τόξα τους
βγήκανε μισοφέγγαρο σὲ νύχτες μου καὶ ρέμβασα.
Εἶδα πολλὰ καὶ ὠραῖα ὄνειρα
καὶ εἶδα νὰ ξεχνιέμαι.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Περπάτησα πολὺ στὰ αἰσθήματα,
τὰ δικά μου καὶ τῶν ἄλλων,
κι ἔμενε πάντα χῶρος ἀνάμεσά τους
νὰ περάσει ὁ πλατὺς χρόνος.
Πέρασα ἀπὸ ταχυδρομεῖα καὶ ξαναπέρασα.
Ἐγραψα γράμματα καὶ ξαναἔγραψα
καὶ στὸ θεὸ τῆς ἀπαντήσεως προσευχήθηκα ἄκοπα.
Ἐλαβα κάρτες σύντομες:
ἐγκάρδιο ἀποχαιρετιστήριο ἀπὸ τὴν Πάτρα
καὶ κάτι χαιρετίσματα
ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς Πίζας ποὺ γέρνει.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη ποὺ γέρνει ἡ μέρα.

Μίλησα πολὺ. Στους ἀνθρώπους,
στοὺς φανοστάτες, στὶς φωτογραφίες.
Καὶ πολὺ στὶς ἀλυσίδες.
Ἔμαθα νὰ διαβάζω χέρια
καὶ νὰ χάνω χέρια.
Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ταξίδεψα μάλιστα.

Πῆγα κι ἀπὸ δῶ, πῆγα κι ἀπὸ κεῖ...

Παντοῦ ἔτοιμος νὰ γεράσει ὁ κόσμος.

Ἔχασα κι ἀπὸ δῶ, ἔχασα κι ἀπὸ κεῖ.

Κι ἀπὸ τὴν προσοχή μου μέσα ἔχασα
κι ἀπ' τὴν ἀπροσεξία μου.

Πῆγα καὶ στὴ θάλασσα.

Μοῦ ὀφειλόταν ἓνα πλάτος. Πῆς πῶς τὸ πῆρα.

Φοβήθηκα τὴ μοναξιά

καὶ φαντάστηκα ἀνθρώπους.

Τοὺς εἶδα νὰ πέφτουν

ἀπ' τὸ χέρι μιᾶς ἡσυχῆς σκόνης,

ποὺ διέτρεχε μιὰν ἠλιαχτίδα

κι ἄλλους ἀπὸ τὸν ἦχο μιᾶς καμπάνας ἐλάχιστης.

Καὶ ἠχήθηκα σὲ κωδωνοκρουσίες

ὀρθόδοξης ἐρημίας.

Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ἐπιασα καὶ φωτιά καὶ σιγοκάηκα.

Καὶ δὲν μοῦ ἔλειψε οὔτε τῶν φεγγαριῶν ἢ πείρα.

Ἡ χάση τους πάνω ἀπὸ θάλασσες κι ἀπὸ μάτια,

σκοτεινῆ, μὲ ἀκόνισε.

Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ὅσο μπόρεσα ἔφερ' ἀντίσταση σ' αὐτὸ τὸ ποτάμι

ὅταν εἶχε νερὸ πολὺ, νὰ μὴ μὲ πάρει,

κι ὅσο ἦταν δυνατὸν φαντάστηκα νερὸ

στά ξεροπόταμα

καὶ παρασύρθηκα.

Ὅχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Σὲ σωστὴ ὥρα νυχτώνει.

Ο ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ὁ ἔρωτας,

ὄνομα οὐσιαστικόν,

πολὺ οὐσιαστικόν,

ἐνικοῦ ἀριθμοῦ,

γένους οὔτε θηλυκοῦ οὔτε ἀρσενικοῦ,

γένους ἀνυπεράσπιστου.

Πληθυντικός ἀριθμὸς

οἱ ἀνυπεράσπιστοι ἔρωτες.

Ὁ φόβος,

ὄνομα οὐσιαστικόν,

στὴν ἀρχὴ ἐνικός ἀριθμὸς

καὶ μετὰ πληθυντικός:

οἱ φόβοι.

Οἱ φόβοι

γιὰ ὅλα ἀπὸ δῶ καὶ πέρα.

Ἡ μνήμη,

κύριο ὄνομα τῶν θλίψεων,

ἐνικοῦ ἀριθμοῦ,

μόνον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ

καὶ ἄκλιτη.

Ἡ μνήμη, ἡ μνήμη, ἡ μνήμη.

Ἡ νύχτα,

ὄνομα οὐσιαστικόν,

γένους θηλυκοῦ,

ἐνικός ἀριθμὸς.

Πληθυντικός ἀριθμὸς

οἱ νύχτες.

Οἱ νύχτες ἀπὸ δῶ καὶ πέρα.

ΑΥΤΟΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

Θὰ πρέπει νὰ 'ταν ἀνοιξή

γιατὶ ἡ μνήμη αὐτὴ

ὑπερπηδώντας παπαροῦνες ἔρχεται.

Ἐκτὸς ἐὰν ἢ νοσταλγία,

ἀπὸ πολὺ βιασύνη,

παραγνώρισ' ἐνθυμούμενο.

Μοιάζουνε τόσο μεταξὺ τους ὅλα

ὅταν τὰ πάρει ὁ χαμός.

Ἀλλὰ μπορεῖ σωστὴ νὰ εἶναι ἡ μνήμη

καὶ νὰ 'ναι ξένο αὐτὸ τὸ φόντο,

νὰ 'ναι οἱ παπαροῦνες δανεισμένες

ἀπὸ μιὰν ἄλλη ἱστορία,

δική μου ἢ ξένη.

Τὰ κάνει κάτι τέτοια ἡ ἀναπόληση.

Ἀπὸ φιλοκαλία κι ἔπαρση.

Ὅμως θὰ πρέπει νὰ 'ταν ἀνοιξή

γιατὶ καὶ μέλισσες βλέπω

νὰ πετοῦν γύρω ἀπ' αὐτὴ τὴ μνήμη,

μὲ περιπάθεια καὶ πίστη

νὰ συνωστίζονται στὸν κάλυκά της.

Ἐκτὸς ἂν εἶν' ὁ ὄργασμός

νόμος τοῦ παρελθόντος,

μηχανισμὸς τοῦ ἀνεπανάληπτου.

Ἄν μένει πάντα κάποια γῆρις

στά τελειωμένα πράγματα

γιὰ τὴν ἐπικοινωνία

τῆς ἐμπειρίας, τῆς λύπης

καὶ τῆς ποίησης.

Ἄσεβῆς εὐθυμία πουλιῶν
 με ζύπνησε τόσο ναρίς
 ἐνῶ ὄνειρευόμουν λύπες.

Ἦχοι περιστροφῶν
 με ζύπνησαν τόσο ναρίς.
 Περιστροφῶν καὶ κύκλων
 ποὺ γράφουν τὰ πουλιὰ
 στὸν ἄγραφο χῶρο.

Οἱ κύκλοι με ζύπνησαν.
 Γύρω γύρω ὅλοι, παίζουν τὰ πουλιὰ
 —ἀσεβῆς εὐθυμία—,
 γύρω γύρω ὅλοι,
 ἄφρενους κύκλους γράφουν τὰ πουλιὰ,
 γύρω γύρω ὅλοι,
 γύρω γύρω ὅλα,
 γύρω γύρω κανεῖς
 —ἐπίφοβο σχῆμα—,
 γύρω γύρω τίποτα
 καὶ στὴ μέση ἐσύ.

Ἄλλὰ ἔρχεται τὸ φῶς,
 καὶ ἔρχεται ἡ εὐκρίνεια σὰν προδότης.
 Πῆρε ἀποτυπώματα τῶν κύκλων,
 πῆρε τίς μαρτυρίες τῶν πουλιῶν,

ἀνάκρινε τοὺς ἤχους καὶ τοὺς οἴστρους.
 Καὶ πῆρε τὰ στοιχεῖά σου.
 Ὅτι δὲν εἶσαι καὶ ὅτι δὲν ὀνομάζεσαι,
 καὶ ὅτι ἐγεννήθης ἐν καιρῷ ἐξερημώσεως.
 Κι ἔμεινε ἐκεῖ τὸ πράγμα.

ΤΑ ΔΕΜΕΝΑ

Ἡ θάλασσα τοῦ Σκαραμαγκᾶ εἶναι δεμένη,
 πηχτή. Ἀπὸ τὰ πετρελαιοφόρα
 βγαίνει μαῦρος καπνὸς ἀκινήσιας.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Ἡ διαδρομὴ ξεχειλώνει κρεμασμένη στὸ βλέμμα.
 Λερώνει τοὺς ἀπάνω δρόμους ἕνα βρώμικο σύννεφο,
 ἢ καθαρὴ ψυχὴ κάτω ἀναβάλλεται πάλι.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Τὸ ἄλογο θὰ μείνει δεμένο στὸ δέντρο.
 Στὸ μυαλό μου πολλοὶ τέτοιοι κόμποι,
 πολλὰ τέτοια δεσίματα.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Στοῦ αὐτοκινήτου τὸν καθρέφτη
 κοιτάζεται ἕνα ξεροπήγαδο.
 Στὴ γῆ ἐδῶ-ἐκεῖ κάτι φρεσκοσκαμμένο.
 Ἡ ἴδια φροντίδα
 γιὰ τοὺς νεκροὺς καὶ γιὰ τοὺς σπόρους.
 Ἡ γῆ ἀναρριγεῖ.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Στὶς Μυκῆνες ἐπιφωνήματα καὶ τάφοι.
 Πέτρα βασανισμένη ἀπὸ τὴ φήμη.

Πάθη ἀπὸ τζάκι καὶ γι' αὐτὸ ἀξιοθύμητα.
 Στὰ δικά μας τὰ πάθη
 δὲν θὰ ῥθει κανεῖς ἐπισκέπτῃς,
 τὰ περιμένει ἡ λήθη, πεινασμένη πάντα.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Στὸ Ναύπλιο ἄλλο ἕνα πλοῖο λευκό.
 Ὅχι ἀπόλυτα πλοῖο καὶ ὄχι ἀπόλυτα λευκό.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Ἀφήσαμε τὰ διαφορούμενα
 καὶ μπήκαμε σὲ καλαμιές,
 σὲ λεμονιές καὶ κυπαρίσσια.
 Εἰκόνα ὀπωροφόρα — σὲ ποτίζω.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.

Μακριὰ στὴν ἀνηφόρα
 κοντανασαίνει ἕνας μαῦρος σιδηρόδρομος.
 Σὰν γλιτωμὸς ποὺ ξεκουρδίστηκε.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὑπάρχεις.
 Ὅπως τὸ πολὺ νερὸ σὲ μέρη ἀκατοίκητα,
 ὅπως τὸ καλὸ σημάδι σὲ πουλιὰ βαλσαμωμένα.
 Περιττά.

Ἐκδρομὴ

Στήν Ἀργυρῶ Νεγρεπόντη

Σὲ κάποιαν ἔκθεση, κυρία,
εἶχ' ἀγοράσει τὰ «Καράβια» σας,
μὲ ἀρκετὴ ἀπάθεια τότε γιὰ τὸ θέμα
πλοῖον, ἰστίον καὶ πᾶν μέσον.

Ἡ λεπτὴ τέχνη τῆς ἀκινήσιας τους,
ἀφηγημένη σὲ χαλκῷ,
φούσκωνε τὰ πανιά τῆς ἀφοβίας μου
κι ἡ ἀλλαγμένη θάλασσα
στὸ χρῶμα τῆς φωτιᾶς ποὺ πρωτοκαίει,
τοῦ χαλκοῦ ὅταν πυρώνει
ἀπ' τὴν τριβὴ τῆς σύλληψής σας,
μὲ γέμιζε ὑγεία:
ἐπιτέλους μιὰ θάλασσα ὄχι γαλάζια.

Αὐτὰ πρὶν ἀπὸ χρόνια.
Παραμέλησα τὰ καράβια σας
χρόνια σὲ κάποιον τοῖχο,
λάσκα δεμένα
στὴν ὑπογραφή σας «Ἀργυρῶ».
Ἄλλὰ τώρα, μετ' ἀπὸ τόσα χρόνια, Ἀργυρῶ,
πές μου τί θὰ σοῦ στοίχιζε
μιὰ πρόβλεψη ἀνέμων;
Πάνω στὴ θάλασσα,
πίσω ἀπ' τὰ καράβια,

ἔπρεπε νὰ ἴχεις χαράξει
καὶ κάποιον γλιτωμό.
Ἄφοῦ βουλιάζαν ὄλοι οἱ τρόποι
θὰ ἔφευγα μὲ μιὰ χαλκογραφία.

Κρατῶ λουλούδι μαῖλλον.
Παράξενο.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
πέρασε κῆπος κάποτε.

Στὸ ἄλλο χέρι
κρατῶ πέτρα.
Μὲ χάρη καὶ ἔπαρση.
Ἵπνοια καμιά
ὅτι προειδοποιοῦμαι γι' ἀλλοιώσεις,
προγεύομαι ἄμυνες.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
πέρασε ἄγνοια κάποτε.

Χαμογελῶ.
Ἡ καμπύλη τοῦ χαμόγελου,
τὸ κοῖλο αὐτῆς τῆς διαθέσεως,
μοιάζει μὲ τόξο καλὰ τεντωμένο,
ἔτοιμο.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
πέρασε στόχος κάποτε.
Καὶ προδιάθεση νίκης.

Τὸ βλέμμα βυθισμένο
στὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα:

τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ
τῆς προσδοκίας γεύεται.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
πέρασε πίστη κάποτε.

Ἡ σκιά μου, παιχνίδι τοῦ ἡλίου μόνο.
Φοράει στολὴ δισταγμοῦ.
Δὲν ἔχει ἀκόμα προφθάσει νὰ εἶναι
σύντροφός μου ἢ καταδότης.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
πέρασ' ἐπάρκεια κάποτε.

Σὺ δὲν φαίνεσαι.
"Ὅμως γιὰ νὰ ὑπάρχει γκρεμὸς στὸ τοπίο,
γιὰ νὰ ἴχω σταθεῖ στὴν ἄκρη του
κρατώντας λουλούδι
καὶ χαμογελώντας,
θὰ πεῖ πῶς ὅπου νὰ ἴναι ἔρχεσαι.
Φαίνεται ἀπ' τὴ ζωὴ μου
ζωὴ πέρασε κάποτε.

ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ

Ἐν μέσω λογισμῶν καὶ παραλογισμῶν
ἄρχισε κι ἡ βροχὴ νὰ λιώνει τὰ μεσάνυχτα
μ' αὐτὸν τὸν νικημένο πάντα ἦχο
σί, σί, σί.

Ἦχος συρτός, συλλογιστός, συνέρημος,
ἦχος κανονικὸς κανονικῆς βροχῆς.

"Ὅμως ὁ παραλογισμὸς
ἄλλη γραφὴ κι ἄλλην ἀνάγνωση
μοῦ ἔμαθε γιὰ τοὺς ἦχους.
Κι ὅλη τὴ νύχτα ἀκούω καὶ διαβάζω τὴ βροχὴ,
σίγμα πλάι σὲ γιῶτα, γιῶτα κοντὰ στὸ σίγμα,
κρυστάλλινα ψηφία ποὺ τσουγκρίζουν
καὶ μουρμουρίζουν ἕνα ἐσύ, ἐσύ, ἐσύ.

Κάθε σταγόνα κι ἕνα ἐσύ,
ὅλη τὴ νύχτα
ὁ ἴδιος παρεξηγημένος ἦχος,
ἀξημέρωτος ἦχος,
ἀξημέρωτη ἀνάγκη ἐσύ,
βραδύγλωσση βροχὴ,
σὰν πρόθεση ναυαγισμένη
κάτι μακρὸ νὰ διηγηθεῖ
καὶ λέει μόνο ἐσύ, ἐσύ,
νοσταλγία δυσύλλαβη,

ἐνταση μονολεκτική,
τὸ ἕνα ἐσύ σὰν μνήμη,
τὸ ἄλλο σὰν μομφὴ
καὶ σὰν μοιρολατρία,
τόση βροχὴ γιὰ μιὰ ἀπουσία,
τόση ἀγρύπνια γιὰ μιὰ λέξη,
πολὺ μὲ ζάλισε ἀπόψε ἡ βροχὴ
μ' αὐτὴ τῆς τῆ μεροληψία
ὄλο ἐσύ, ἐσύ, ἐσύ,
σὰν ὅλα τ' ἄλλα νὰ ἴναι ἀμελητέα
καὶ μόνο ἐσύ, ἐσύ, ἐσύ.

ΠΑΡΑΦΑΣΑΔΑ

Τὸ τοπίο ὀμαλά κυλάει ἀπ' τις γύρω κορφές
κι ἐκβάλλει στὸ παράθυρό μου.

Οἱ πιὸ ψηλές κορφές τῶν πεύκων ἐξέχουν
κι εἶναι σὰν τὰ παιδιὰ ποὺ παίρνουμε στὸν ὦμο
στὶς παρελάσεις γιὰ νὰ βλέπουν.

Ἡ Παναγία ἢ Ἐλευθερώτρια
τραβάει κουπί μέσα στὴν πάχνη,
κι ἡ καμπάνα ξεχνάει νὰ πεῖ ἄφες αὐτοῖς.

Τὰ πουλιά ὠραῖα σκορπίζονται
στὴν ἀπλή τῶν φτερῶν τους θρησκεία,
κι ὁ Ὑμηττός στὸν μισομπλε μυστικισμό του
ἀπωθεῖ τὴ χυμένη στὰ πόδια του
Μαγδαληνὴ ὀμίχλη.

Πιὸ δῶ τὰ γεράνια στὸ θαρραλέο τους κόκκινο,
κι ἡ κοπελίτσα λεύκα εὐκόλο νὰ ἔχει δύο πρόσωπα.
Κάπως φιλόφωτη ἀκόμα τοῦ Ὀκτώβρη ἢ διάθεση
σοῦ προτείνει ἀσφαλεῖς περιπάτους.
Ἐνα δυὸ σύννεφα στὰ χαρακώματα τοῦ ὀρίζοντα
ἀργοῦν νὰ ἐπιτεθοῦν.

Ἀλλὰ ἐγὼ ἄλλο τοπίο ἐμπιστεύομαι,
τὸ ἐπαναλαμβανόμενο τοπίο τῆς κουρτίνας.

Μὲ ξεκουράζουν τ' ἀποτυχημένα χρώματα.

Τὸ σκληρὸ καφέ τῆς ὄχθης
ποὺ ὅμως γερὰ τὴ χτίζει.

Ἡ διαρκῶς ὄρατὴ, κίτρινη, τοῦ ποταμοῦ ροή,
ποὺ τὴν προφταίνεις καὶ σχεδὸν τὴν ὀρίζεις,
σὰν νὰ τυλίγεις τὸ νερὸ γύρω στὸ δάκτυλό σου.

Ὁ στραβὸς φράχτης· κι ἐκεῖ ποὺ μισογκρεμισμένος
εἶναι, τρέχει ἓνα χρώμα ἐλευθερίας,
μισολιλά, μισοπνιγμένο.
Σχεδὸν πορτοκαλιά ἢ χλόη, κι ὑπόσχεται
μιὰν ἄλλη ἀντοχὴ ἀπ' ὅσην ἔχει δεῖξει.

Ὅσο κι ἂν ξεμακρύνεις σ' αὐτὸ τὸ τοπίο
δὲν χάνεσαι,
καὶ μένει πάντα κοντινὸ τὸ ἀγροτικὸ σπίτι.
Ἐνα δέντρο σταχτί, καθὼς γέρνει,
κρύβει τοῦ σπιτιοῦ τὸ μισὸ παράθυρο,
κι εἶν' ἓνα σπίτι ποὺ ντροπαλὰ καὶ μὲ ἀφέλεια
καὶ σχεδὸν μ' εὐτυχία ἀλληθωρίζει.

Ὅρες κοιτάζω
τὸ ξεβαμμένο χρυσαφὶ μιᾶς ράχης:
εἶναι ἢ παρατεταμένη κάμψη τῶν σταχιῶν
χωρὶς μεμψιμοιρία.
Καὶ βαθιὰ ἀναπνέω τὸν ἀέρα
ποὺ χωρὶς χρώμα πνέει.
Πνέει μὲ τὸ νὰ σκύβουνε τὰ στάχια
καὶ νὰ 'ν' μισάνοιχτη ἢ αὐλόπορτα
βαμμένη μ' ἓνα ἀχνὸ περῶστε.

Ἀλλὰ τὸ πιὸ γαλήνιο βέβαιο,
ποὺ μοῦ χαρίζει αὐτὸ τὸ πάνινο τοπίο,
εἶναι μιὰ μικρὴ ἀδιόρατη σταξιά,
πὲς μιὰ παραφασάδα,
στὴν αἶχμη ἐνὸς λόφου.
Μιὰ μικρὴ σταξιά
στὸ χρώμα πικροδάφνης,
ἄσπρης καὶ κόκκινης δίπλα.
Καὶ καθὼς ἢ ἀπόσταση
ἀμελεῖ νὰ τῆς δώσει ὑπόσταση,
ἀγαπῶ νὰ νομίζω
πὼς εἶσαι σὺ ποὺ ξεπροβάλλεις,
ἐπαναλαμβανόμενος.

Ποτιστικὸς ὅτ' εἶχες πάει ἀπ' τὰ χαράματα
στὰ πίσω χωράφια τοῦ νοῦ μου
καὶ τώρα, σούρουπο ἐπιστρέφεις,
σὲ χρώμα πικροδάφνης,
ἄσπρης καὶ κόκκινης δίπλα.

Κηφισιά, Ὀκτώβρης

Μ' ἔκλεισε μέσα ἡ βροχή
καὶ μένω τώρα νὰ ἐξαρτιέμαι ἀπὸ σταγόνες.

Ὅμως ποῦ ξέρω ἂν αὐτὸ εἶναι βροχή
ἢ δάκρυα ἀπὸ τὸν μέσα οὐρανὸ μιᾶς μνήμης;
Μεγάλωσα πολὺ γιὰ νὰ ὀνομάζω
τὰ φαινόμενα χωρὶς ἐπιφύλαξη,
αὐτὸ βροχή, αὐτὸ δάκρυα.

Στεγνὴ στέκομαι ἀνάμεσα
στὰ δύο ἐνδεχόμενα: βροχή ἢ δάκρυα,
κι ἀνάμεσα σὲ τόσα διαφορούμενα:
βροχή ἢ δάκρυα,
ἔρωτας ἢ τρόπος νὰ μεγαλώνουμε,
ἐσὺ ἢ μικρὴ ἀποχαιρετιστήρια αἰώρηση σκιᾶς
τοῦ τελευταίου φύλλου.
Τὸ κάθε τελευταῖο,
τελευταῖο τ' ὀνομάζω χωρὶς ἐπιφύλαξη.

Καὶ μεγάλωσα πολὺ
γιὰ νὰ εἶναι αὐτὸ ἀφορμὴ δακρύων.
Δάκρυα ἢ βροχή, ποῦ νὰ ξέρω;
Καὶ μένω νὰ ἐξαρτιέμαι ἀπὸ σταγόνες.
Καὶ μεγάλωσα πολὺ
γιὰ νὰ περιμένω ἄλλο μέτρο ὅταν βρέχει.

κι ὅταν δὲν βρέχει ἄλλο.
Σταγόνες γιὰ ὅλα.
Σταγόνες βροχῆς ἢ δάκρυα.
Ἀπὸ τὰ μάτια κάποιας μνήμης ἢ τὰ δικά μου.
Ἐγὼ ἢ μνήμη, ποῦ νὰ ξέρω;
Μεγάλωσα πολὺ γιὰ νὰ χωρίζω τοὺς χρόνους.
Βροχή ἢ δάκρυα.
Ἐσὺ ἢ μικρὴ ἀποχαιρετιστήρια αἰώρηση σκιᾶς
τοῦ τελευταίου φύλλου.

ΟΙ ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΕΣ

Λόφος Φιλοπάππου

Ἐδῶ δὲν ἤρθαμε ποτέ.
Ὁ λόφος δὲν σὲ ξέρει.
Τὸ βῆμα σου δὲν βρίσκεται γραμμένο
σὲ κανένα μικρὸ ἀνηφοράκι
κι οὔτε στὶς πράες κατηφοριές
ἀκούγεται τὸ γέλιο τῆς βιασύνης σου.
Γραμμένος δὲν εἶσαι
οὔτε καὶ στὰ χλωρὰ ἐρωτολόγια:
στὰ σαρκώδη φύλλα τῶν κάκτων.
Γεμάτα μικρὲς μαχαιριές ὀνομάτων
ποῦ δὲν πᾶνε σὲ βάθος
κι εὐκολὰ κλείνουν,
Ἐλση – Δημήτρης
καὶ βέλος.
Κι ἄλλα ὀνόματα ποῦ πέρασαν
μ' ἓναν καημὸ διάρκειας.
Στὰ πιὸ πολλὰ
ἢ ἐνωτικὴ γραμμὴ ἀνάμεσά τους
ἔθρεψε κιόλας, ἔσβησε.
Κι ἀποσυνδέθηκε τὸ κάποτε.

Φυσᾶνε ὄρκοι πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους
καὶ κυλᾶνε πέτρες.
Ἐρωτες ποῦ ἀνεβαίνουν,
ἔρωτες ποῦ γλιστράνε.

Τὸ ἀπόγευμα αἰσθάνεται
μιὰ μυροβόλο ἀπάθεια
κι ὅ,τι εἶναι λύπη
μοιάζει μὲ ἡσυχασμὸ φυλλώματος.
Τῶν ἀρωμάτων τὰ σώματα
βαριά ἀνοιγοκλείνουν τὰ φτερά τους,
βαρετὰ ἀγνοοῦν:
κανένα δὲν μυρίζει ἐξαφάνιση.
Ποῦ εἶσαι;
Κάτι πικραίνει πιὸ πολὺ κι ἀπ' τ' ὀνομά τους
τις πικροδάφνες.
Ποῦ εἶσαι;

Ἀλλὰ ἐδῶ δὲν ἤρθαμε ποτέ.
Ὁ λόφος δὲν σὲ ξέρει.
Λοιπὸν σώζομαι ἀπὸ συσχετίσεις.
Κι ἔτσι μπορῶ νὰ σταθῶ
στὸ ὕψος μιᾶς ρεμβαστικῆς οὐδετερότητας
γιὰ ν' ἀπολαύσω ἀνενόηλητα
αὐτὸ τὸ κάθαγμα τῆ δύση.

Στ' ἀγκίστρια τοῦ ἀπογέματος,
 στ' ἀγκάθια τῶν χρωμάτων,
 ἔχουν πιαστεῖ καὶ κρέμονται εἰκόνες.
 Ἄπ' τῆ ζωὴ μας μέσα κι ἔξω ἀπ' τῆ ζωὴ μας
 καὶ σπαρταρᾶν χωρὶς ἀλληλουχία:
 εἰκόνα μιᾶς βροχῆς
 καὶ δίπλα εἰκόνα γέφυρας βράδου
 καί, στὴ σειρά, εἰκόνα προσώπων,
 χωρὶς ὄχθες καὶ χωρὶς πέρασμα.
 Ἄλλὰ λίγο νὰ τίς κουνήσει ἀνόητα ὁ ἄνεμος
 συγχέονται.
 Κι ἔχεις μιὰ εἰκόνα
 προσώπων
 πάνω σὲ γέφυρα
 βράδου
 μὲ βροχή.

Στ' ἀγκίστρια τοῦ ἀπογέματος,
 στ' ἀγκάθια τῶν χρωμάτων,
 ἔχουν πιαστεῖ καὶ κρέμονται
 ἀποσιωπητικὲς εἰκόνες.
 Κρέμεται μιὰ εἰκόνα παραθύρου.
 Τὰ κουρτινόφυλλα σπαρμένα
 μὲ κατιὸν φθινόπωρο ὅλο ἀπὸ πλατανόφυλλα.
 Εἰκόνα ἑνὸς χεριοῦ ποὺ πνέει

σὰν ἄνεμος παλινρθώσεως τῶν φύλλων.
 Εἰκόνα καὶ τὸ μεγάλο κύμα χρόνου
 ποὺ ὀρμάει καὶ σὲ παίρνει,
 γιατί κάθε φορά ξεχνᾶς
 ἀνοιχτὴ τοῦ ὄνειρου τὴν πόρτα.

Τί μὲ λυπεῖ, τί μὲ λυπεῖ;

Η ΠΕΡΙΦΡΑΣΤΙΚΗ ΠΕΤΡΑ

Μίλα.

Πές κάτι, ὀτιδῆποτε.

Μόνο μὴ στέκεις σὰν ἀτσάλινη ἀπουσία.

Διάλεξε ἔστω κάποια λέξη,

ποὺ νὰ σὲ δένει πιὸ σφιχτὰ

μὲ τὴν ἀοριστία.

Πές:

«ἄδικα»,

«δέντρο»,

«γυμνό».

Πές:

«θὰ δοῦμε»,

«ἀστάθμητο»,

«βάρος».

Υπάρχουν τόσες λέξεις ποὺ ὀνειρεύονται
 μιὰ σύντομη, ἄδετη, ζωὴ μὲ τὴ φωνή σου.

Μίλα.

Ἔχουμε τόση θάλασσα μπροστά μας.

Ἐκεῖ ποὺ τελειώνουμε ἐμεῖς

ἀρχίζει ἡ θάλασσα.

Πές κάτι.

Πές «κύμα», ποὺ δὲν στέκεται.

Πές «βάρκα», ποὺ βουλιάζει

ἂν τὴν παραφορτώσεις μὲ προθέσεις.

Πές «στιγμὴ»,

ποὺ φωνάζει βοήθεια ὅτι πνίγεται,

μὴν τὴ σώζεις,

πές

«δὲν ἄκουσα».

Μίλα.

Οἱ λέξεις ἔχουν ἔχθρες μεταξύ τους,

ἔχουν τοὺς ἀνταγωνισμούς:

ἂν κάποια ἀπ' αὐτὲς σ' αἰχμαλωτίσει,

σ' ἐλευθερώνει ἄλλη.

Τράβα μιὰ λέξη ἀπ' τὴ νύχτα

στὴν τύχη.

Ἐλόκληρη νύχτα στὴν τύχη.

Μὴ λές «ὀλόκληρη»,

πές «ἐλάχιστη»,

ποὺ σ' ἀφήνει νὰ φύγεις.

Ἐλάχιστη

αἴσθηση,

λύπη

ὀλόκληρη

δική μου.

Ἐλόκληρη νύχτα.

Μίλα.

Πές «ἀστέρι», ποὺ σβήνει.

Δὲν λιγοστεύει ἡ σιωπὴ μὲ μιὰ λέξη.

Πές «πέτρα»,

ποὺ εἶναι ἄσπαστη λέξη.

Ἐτσι, ἴσα ἴσα,

νὰ βάλω ἕναν τίτλο

σ' αὐτὴ τὴ βόλτα τὴν παραθαλάσσια.

Το τελευταίο αὐθα βου (1981)

ΕΛΛΗΝΟΑΝΕ

“Οτ’ ἤμουνα ἕνας ἄνθρωπος
ποῦ ὄλο μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι
μὲ περπατάγαμε οἱ δρόμοι,
αὐτὸ πρᾶχθηκε φανερά σας.
Σᾶς τὸ ἀφήνω. Ἀπάνω του λοιπόν,
ἀποκεφαλίστε το,
μοιράστε το σ’ ὅσες ὑποτιμήσεις θέλετε
—πῶς γῆν καὶ ὕδωρ ἔδωσα σὲ φόβους
καὶ σήκωσε κεφάλι ἢ ἡττοπάθεια—,
ρίξτε το ὀλόκληρο
σ’ ὅσες ἀδιαφορίες σας κι ἄλλο πεινᾶνε,
πετάξτε το σὲ δυὸ παλιογραμμοῦλες τύμβο.

“Ομως πῶς σκύβοντας
ἀτένιζα οὐρανό,
αὐτὸ δὲν θὰ τ’ ἀγγίξετε.
Ἐπράχθηκε κρυφά σας,
τὸ ἔκρυψα καλὰ
στὴν ἀσφαλή τοῦ κεφαλιοῦ μου
τὴ λιμοκτόνα στάση.

Σκύβοντας οὐρανὸ ἀτένιζα.
Ποῦ ἔφτιαξα ἀπὸ πτώσεις.
Μαζεύοντας σπυρὶ σπυρὶ
ὅ,τι δὲν ἀφομοίωσε τὸ ὕψος.

Ἐζήσα,
τεντωμένο δίχτυ ἀπὸ κάτω,
νὰ συγκρατῶ, νὰ περισώζω
λογγῆς λογγῆς διάπτοντες αὐτοκτόνους,
τὰ φωτεινά τους ὑπολείμματα,
ἐκεῖ ποῦ ὄλο καὶ χάνει ὕψος,

ὄλο καὶ πιὸ πολὺ ἀποχρυσώνεται
τῆς μολυβιάς τους ἢ κραυγὴ
καὶ λυπηρὰ ἀπολεπταίνει ἢ αἰχμὴ
τῆς ἐξαφάνισής τους.

Ἐζήσα,
τεντωμένο δίχτυ ἀπὸ κάτω,
νὰ σώζω λυπηρότητες,
κραυγῶν ἀποχρυσώσεις,
αἰχμῶν τὰ φωτεινὰ ὑπολείμματα,
ἐξαφανίσεων αἰχμές.

Ἐζήσα,
συνταιριάζοντας τὶς πτώσεις
μὲ τὶς παράταιρες αἰτίες τους,
γιὰ νὰ μὴν πάει χαμένο τὸ χαμένο.

Αὐτὸ δὲν θὰ τ’ ἀγγίξετε.
Εἶναι ἀπὸ εὐφλεκτο ἐγώ,
θὰ μὲ τινάζει ὅλη στὸν ἀέρα σας.

ΦΩΝΗ ΣΕ ΑΔΕΙΟΔΡΟΜΟΥΣ

Γιὰ σᾶς θὰ κάνω μιὰ καλύτερη τιμὴ.

Εἶναι ἡ φωνή μου ἄγνωστη
στὰ μεγάλα τοῦ πλανήτη μας δράματα:
δίκαιου ἀφανισμοί, πεῖνες ποῦ τρωῶν
τὴν ἐπιβίωσή τους γιὰ νὰ ζήσουν,
ἀνισοτήτων ἄγριο λαθρεμπόριο,
πυρηνικὰ συμφέροντα,
πόλεμοι τουρίστες,
ἀποφάσεις ποῦ κυκλοφοροῦν
ἰνκόγκνιτο μὲ μαῦρα γυαλιὰ
μέσα σὲ αὐθαιρεσίες ἀλεξίσφαιρες.
Καὶ ὅλα αὐτὰ κυβερνημένα
ἀπ’ τὸ παμπάλαιο, πανίσχυρο Ἔτσι.

Δὲν εἶναι ἡ φωνή μου ἀκουστὴ
στὰ φριχτὰ τοῦ πλανήτη μας δράματα.
Στὸ κραυγαλέο δὲν ἀνέβηκε ποτὲ
ἔμμετρα νὰ καταραστεῖ
ὅσα στὴ γῆ διχάζονται,
λίπασμα τὸ μισὸ
τ’ ἄλλο μισὸ γιὰ νὰ θεριέψει.

Εἶναι ἡ φωνή μου χαμηλὴ κι εἶναι παράμερη
σὰν γνώση καὶ σὰν φόβος,

μὲ τὸ ἀδύναμο ἰσότονη
ἰσόφωνη μὲ τὴ σιωπὴ.
Μὲ τὰ καθημερινὰ καὶ τὰ μικρὰ περιχύνεται
καὶ αὐτοπυρπολεῖται κάθε μέρα.
Κι αὐτὸ εἶναι ἡ ἐσώφωνα κραυγὴ τῆς,
τὸ θυμωμένο ρίγος τῆς,
ἡ ἔμμετρη κατάρρα τῆς στὸ ἄμετρο,
ἡ ἀγρύπνια τῆς
δίπλα στὰ βογκητὰ τῶν μεγάλων δραμάτων,
ἡ ὑπουλὴ μικρόσωμη σπρωξιά τῆς
στὸ παμπάλαιο πανίσχυρο Ἔτσι.

Οὐρλιάζουν οἱ τύχες
κωφεύει ἡ ἀλλαγὴ τους
στὴν παμπάλαια, σεβάσμια
στεντόρεια φωνὴ τῆς Ἀνάγκης.
Δὲν ἔφθασε ποτὲ τῆς στὴν ἀπήχηση.
Ἀποφάσεις ἰνκόγκνιτο μὲ μαῦρα γυαλιὰ
τὴ φιμώνουν στὸ δρόμο.
Γιατί θ’ ἀπηχήσει ἡ δική μου φωνὴ
κλέβοντας δάφνη ὑπεροχῆς
ἀπ’ τὴ φωνὴ τοῦ Κόσμου;
Εἶν’ ἡ φωνὴ μου σεβαστικὴ
στὴ νικημένη τὴ φωνὴ τοῦ Κόσμου.

Οὐρλιάζουν οἱ τύχες
κωφεύει ἡ ἀλλαγὴ τους.
Ὁ κραυγαλέος λόγος, Νάρκισσος.
Κι ἂν σκύβει πάνω ἀπ' τὰ δεινὰ

καθρέφτες πιὸ πολὺ ἐξασφαλίζει.
"Ὅχι, δὲν καθρεφτίζεται ἡ φωνή μου
στὰ μαῦρα δεινὰ.
Σὲ ἤχηρὰ διαβήματα
μέρος δὲν παίρνει, δὲν συν-κραυγάζει
νὰ γίνουν λόφοι τὰ βουνά,
ἀλλιῶς βουνά οἱ λόφοι.
Κάθεται χαμηλὴ σὰν λόφος.

"Ὅχι, δὲν εἶναι ἡ φωνή μου
ἐλευθερία ἢ θάνατος.
Εἶν' ἓνα κρατητῆριο φωνῶν
κι εὐθανασία τους,
στόχος καρτερικὸς
στὰ κέφια τοῦ τρελοῦ πυρηνικοῦ πλησίον.
Εἶναι ἡ φωνή μου ἓνα σκαμνὶ
γιὰ κουρασμένα λόγια,
γιὰ νικημένα ποὺ ἐπιστρέφουν συμπεράσματα.
Εἶν' ἡ φωνή μου ἓνας ἀθόρυβος περίπατος
μοναχικῆς γραφῆς
σὲ βροχεροὺς ἀδειόδρομους.

Γιὰ σᾶς θὰ κάνω μιὰ καλύτερη τιμὴ
εἶπε τὸ Τίποτα στὸ Κάτι
κι ἐκεῖνο τὸ ἡλίθιο τό 'χαψε.

Χαίρε ποτέ (1988)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ

Σὲ κάποιαν ἀκανθώδη ἐντολή τότε
πιάστηκε ἡ ὠραία κουνουπιέρα μου
καὶ μὲ καταφάγανε τὰ φτερωτὰ βομβώδη
εἶμαι.

Ἄνέβηκα στὸ πρῶτο φορτηγὸ κλάμα
ποὺ περνοῦσε καὶ γεννήθηκα· στὴν Ἀθήνα.

Μεγάλο σπρωξίδι, περίμεναν πίσω ἀπὸ μένα
νὰ γεννηθοῦν οἱ ἄλλοι οὐρὲς ἑκατομμύρια.

Πίσω ἀπὸ μένα κι ὅμως πρόφτασαν
ἄλλοι αὐτοὶ νὰ εἶναι σήμερα
διαπρεπῶς νεότεροί μου.

Ἐκείνη ἡ μάνα-μέρα μου πέθανε
στὴ γέννα δὲν μὲ γνώρισε.

Ξαναγεννήθηκα μετὰ
σὲ διάφορες πρωτεύουσες
ἀνάλογα ποῦ μ' ἔσπερνε κάθε φορὰ
τὸ πάμφωτο κάποιας πυγολαμπίδας.
Κι ἄντε πάλι νὰ σαλτάρω σὲ ὅποιο φορτηγὸ
κλάμα νεογέννητη ξανά.

Μίλησα νωρίς· εἶπα: θυμᾶμαι
φουρκίστηκε ἡ μάνα μου, μὴ βάζεις

ἄλα τὰ παλιοπράματα ἀπὸ χάμω στὸ στόμα σου.

Μεγάλωσα αὐτοδίδακτα ἀκούγοντας τὸ κύμα
τί φυσικὰ μετακινεῖ τὰ βότσαλα
κρυφακούγοντας τὸν κρότο
τῆς εὐκόλης σύνθλιψης
προηγούμενων θέσεων.

Μετέφρασα ἡχώ σὲ πολλὰ ξένα λάθη.
Δαπάναις μου ἀσφαλτόστρωσα τὸ ἀνώφελο
γιὰ νὰ κυκλοφορεῖ ἀσκόνιστος ὁ χωματόκοσμος.

Ἐκλαίκευσα τὸ ἓνα σὲ πολλά.
Ἄπέδειξα μαθηματικῶς
πὼς μὲ τὴ μέθοδο τῶν δύο εἶναι ἀδύνατο
τὸ μέτρημα τῶν ἄστρων. Ὁ καθένας βγάζει
διαφορετικὸ ἀποτέλεσμα ἀπομάκρυνσης.

"Ἐλαβα μέρος σὲ πολλὲς παραδοχές.
Ἐκίνα τατουάζ μὲ λεπτοδεῖχτες
καὶ ἄκουσα τὸ γῆρας τῶν σειρήνων
χωρὶς νὰ δεθῶ σὲ κατάρτια.
Τὸ μερτικό μου ἀπὸ τὸ θαῦμα
τὸ παραχώρησα στὸ θαῦμα.

Μετὰ τὴ δωρεὰ τοῦ σώματός σου στὸ θυμᾶμαι
σ' αὐτὰ τὰ παλιοπράματα ποὺ ἔβαζα στὸ στόμα μου
ἀπὸ χάμω καὶ θύμωνα ἡ μάνα μου
ζῆσανε ἐκεῖνα καλὰ κι ἐσὺ θαρρῶ ἀκόμα καλύτερα.

Ἀνοίγω τὰ παράθυρα τῆς φωτογραφίας
ν' ἀεριστεῖ. Ἐμεινε καιρὸ κλεισμένη
ὅπως πολλὰ ἐξοχικὰ παρελθόντα.

Εἶσαι στὸ μπαλκόνι. Μὲ τὴν καλὴ παλιά σου
στάση ὄρθιος· φορᾶς τὴν ἔγχρωμη ἐπίγεια
ἐφαρμοστὴ στολὴ τῶν ἐπιπέδων: μιὰ κεραμιδένια
στέγη τὸ φουσκωτὸ μπουφάν τοῦ πεύκου,
μπαλωμένο μ' ἐνδιάμεση θάλασσα
στὰ μέρη ποὺ σκιστήκαν τὰ κλαδιά
παίζοντας μὲ δυνατοὺς ἀνέμους.
Εἶναι σὲ παλίρροια τὰ περιβόλια
ἔχουν ἀνέβει ὡς τὰ τηλεγραφόζυλα
καὶ κρέμονται λεμόνια στὰ καλώδια
ἄγουρα ἑορταστικὰ γλομπάκια.

Κάνεις ὑποστολὴ ἡλίου.
Ἀνεβάζεις τὴν τέντα συνθλίβοντας
πάνινα λουλούδια. Ἀνυπόμονος περιστρέφεις
τὴν κίνηση σὰ νὰ 'ναι ὁ ἴσκιος τὸ δυσεῦρετο.

Ὡς ἐδῶ λογικὰ συμπεριφέρεται ἡ φωτογραφία.

Ὡσπου ἐμφανίζομαι ἐγώ, παρανοικὰ νεόφερτη
στὴν εἰκόνα: σὰν μὲ πλαστικὴν ἀφαίρεση.

Ἐνῶ ἤμουν μαζί σου ἐξ ἀρχῆς
κοινοκτῆμων τῆς παλίρροιας καὶ τῶν περιβολιῶν
λίγο πιὸ πίσω ἀπὸ σένα καθισμένη
σ' ἓνα πολὺ ἀναπαυτικὸ pliant μειδιάματά μου
μοιάζει τώρα
σὰν μόλις νὰ προστέθηκα στὴ φωτογραφία.

Μὲ σημερινὸ τὸ πρόσωπό μου, μαῦρο βλέμμα
μακρὸ σέρνεται ἡ οὐρά του χάμω στὸ μπαλκόνι
λὲς πῶς κάλεσε ἐμένα τὸ ἐπίσημο σκοτάδι.

Τείνομαι ἄπνους σὰ νὰ θέλω
νὰ σὲ ἀπομακρύνω ἀπὸ τὴν τέντα
μὴ σοῦ πέσει κι ἄλλο
νταμάρι ἴσκιου ἀπάνω σου.
Ἄρκετὰ ἀνήλιος ἔγινες.

Πῶς ἐνημερώθηκε ἡ φωτογραφία.
Χρόνος ἀληθινὸς σὲ χρόνο χάρτινο πῶς μπῆκε.
Μὲ ποιὰν οἰκειότητα ἡ ὀδύνη
μίλησε στὴν ἀπάθεια τῶν ἀψύχων.
Ἄραγε τί βαθύτερο νὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ἄψυχα.
Μήπως τίποτα ζωὲς προηγούμενες ἐμφύχων
ποὺ μὲ τὴν πρώτη ἐπώδυνη εὐκαιρία
ὑποτροπιάζουν;

Ἡ εφηβεία τῆς γῆρας (1994)

Ἡ ΕΦΗΒΕΙΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ

Περιμένω λίγο
νὰ σκουρήνουν οἱ διαφορὲς καὶ τ' ἀδιάφορα
κι ἀνοίγω τὰ παράθυρα. Δὲν ἐπείγει
ἀλλὰ τὸ κάνω ἔτσι γιὰ νὰ μὴ σκεβρώσει ἡ κίνηση.
Δανεῖζομαι τὸ κεφάλι τῆς πρώην περιέργειάς μου
καὶ τὸ περιστρέφω. Ὅχι ἀκριβῶς περιστρέφω.
Καλησπερίζω δουρικὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κόλακες
τῶν φόβων, τὰ ἀστέρια. Ὅχι ἀκριβῶς καλησπερίζω.
Στερεώνω μὲ βλεμματίνη κλωστή
τ' ἀσημένια κουμπάκια τῆς ἀπόστασης
κάποια ποὺ ἔχουν ξηλωθεῖ τρέμουνε καὶ θὰ πέσουν.
Δὲν ἐπείγει. Τὸ κάνω μόνο γιὰ νὰ δείξω στὴν ἀπόσταση
πόσο εὐγνωμονῶ τὴν προσφορά της.

Ἄν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀπόσταση
θὰ μαραζώνανε τὰ μακρινὰ ταξίδια
μὲ μηχανάκι θὰ μᾶς ἔφερναν στὰ σπίτια
σὰν πίτσες τὴν ὑφήλιο ποὺ ὀρέχτηκε ἡ φυγὴ μας.
Θὰ ἦτανε σὰν βδέλλες κολλημένα
πάνω στὰ νιάτα τὰ γεράματα
καὶ θὰ μὲ φώναζαν γιὰγιά ἀπ' τὰ χαράματά μου
ἐγγόνια μου καὶ ἔρωσ ἀδιακρίτως.
Καὶ τί θὰ ἦταν τ' ἄστρα
δίχως τὴν ὑποστήριξη ποὺ τοὺς παρέχει ἡ ἀπόσταση.
Ἐπίγεια ἀσημικά, τίποτα κηροπήγια τασάκια

νὰ ρίχνει ἐκεῖ τις στάχτες τοῦ ὀρειμάνιος πλοῦτος
νὰ ἐπενδύει ὁ θαυμασμὸς τὴν ὑπερτίμησή του.

Ἄν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀπόσταση
στὸν ἐγικό θὰ μᾶς μιλοῦσε ἡ νοσταλγία.
Οἱ σπάνιες τώρα ντροπαλὲς τῆς συναντήσεις
μὲ τὴν πληθυντικὴ ἀνάγκη μας
μοιραῖα τότε θ' ἀφομοίωσαν
τὴν ἀλανιάρρα γλώσσα τῆς συχνότητος.

Βέβαια, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀπόσταση
δὲν θὰ ἔτανε σὰν ἄστρο μακρινὸ ἐκεῖνος ὁ πλησίον
θὰ ἔρχοταν στὴν πρωτεύουσα προσέγγιση
μόνο δυὸ βήματα θ' ἀπέχανε τὰ ὄνειρα
ἀπὸ τὴ σκιαγράφησή του.
Ὅπως κοντὰ μας θὰ παρέμενε
ἡ ὕστατη φευγάλα τῆς ψυχῆς.
Πρὸς τί ἡ τόση περιπλάνηση. Χῶρος
κενὸς ὑπάρχει. Ἐμεῖς θὰ κατεβαίναμε
νὰ ζήσουμε στὸ ὑπόγειο κορμί μας
κι ἐκεῖνη μὲ τὸ μῦθο τῆς καὶ τὰ συμπράγκαλά του
θὰ μετεμψυχωνότανε σὲ σῶμα.

Ἄν δὲν ὑπῆρχες ἐσὺ ἀπόστασις
θὰ πέραγε πολὺ εὐκολότερα
πιὸ γρήγορα ἐν μιᾷ νυκτὶ ἢ λήθη
τῆ δύσκολη παρατεταμένη ἐφηβεία τῆς
αὐτὸ πού χάριν εὐφωνίας ὀνομάζουμε μνήμη.

Ἄχι ἀκριβῶς μνήμη. Στερεώνω
μὲ βλεμματίνη κλωστή ὁμοιώσεις
ἔχουν ξηλωθεῖ τρέμουνε καὶ θὰ πέσουν.

Ἄχι ἀκριβῶς στερεώνω. Δουλικὰ περιστρέφομαι
γύρω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κόλακες τοῦ χρόνου πού
χάριν συντομίας τοὺς ὀνόμασα μνήμη.

Ἄχι ἀκριβῶς μνήμη. Ἀνεφοδιάζω διάττοντες
μὲ παρατεταμένη ἐκμηδένιση. Ἐπείγει.

ΥΠΕΡΒΑΣΗ

Πόσο ἔχω ἐπιθυμήσει
δεμένη στὸ ἓνα ἔστω φτερό
κάποιου μεγάλου ταξιδιάρικου πουλιοῦ

Ξαπλωτὴ ὄχι ἀνάσκελα
γιατὶ τὰ ὑπεράνω μου
ὅλα σχεδὸν τὰ ἔχω δεῖ

μπρούμυτα δεμένη στὸ ἓνα φτερό

νὰ φωτογραφίσω
ἂν εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕλικὸ φτιαγμένες
οἱ σκεπές μας

καὶ σὺ μὲ ταπεινώνεις, μοῦ λές

Κιωνὴ Δηβουζα, Τα εἴρετρα, Αθήνα, Ἰανουάριος, 2010

ὅτι κανένα πουλὶ
μὲ ἀχρηστευμένο τὸ ἓνα φτερό του
ἀπὸ τὸ βάρος μου
δὲ διακινδυνεύει τέτοιο ταξίδι

λάθος κάνεις

ἔχω πολλὰς φορές ψηλὰ πετάξει
στὸ βάρος μου δεμένη.

Ἡ ΣΚΙΑ ΕΠΙΖΕΙ

Τίποτα;
Πῶς τὸ προφέρεις τόσο νικημένα
ἐσὺ πού ἀνδραγάθησες στὸν πόλεμο
κατὰ τῆς βεβαιότητάς.

Πῶς τίποτα;

Ἡ σκιά τῆς καλημέρας σου
θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ σκύβει

νὰ τσιμπολογάει τὴ σκιά
πού ἄφησε τὸ πρωινὸ σπουργίτι

πετώντας ἀπὸ τὴ σκιά
πού ἔχει φυτέψει τὸ βλέμμα σου

ἐπάνω στὸν πράσινο ὄρκο
ἐνὸς φυλλορροήματος

κι ὁ ἴσκιος τοῦ ὄρκου
ἀκόμα ἐκεῖ θὰ καθρεφτίζεται

στὴ σκιά τοῦ νεροῦ πού
ἀπὸ τοῦ πράσινου τῆ μνήμη θ' ἀναβλύζει

κι ἀπὸ τὸ σκιερὸ ἐκεῖνο ἀνάβλυσμα
θὰ πίνει καὶ ἡ σκιά

πού ἔχει ἀφήσει τὸ τραμπάλισμα
τοῦ φτερωτοῦ ἀνέμου
ἐπάνω στὸ κλαρί μας

κι ἀπ' τοῦ κλαριοῦ μας τὴ θεόστεγνη
σκιά

θὰ πίνει κάποιου φόβου
ἴσως καὶ μιᾶς ἐλπίδας
ἡ σκιά

ὅτι διψᾶμε ἀκόμα

ὅτι διψᾶμε ἀκόμα
τίποτα τὸ λές
ἀντὶ νὰ προσκυνήσεις τὴ σκιά του
καὶ νὰ πιεῖς;

Ζέφυ Δοράιμη, Τα Ποιήματα 1967-1982, Νεφέλη 2008

Εργαζομιά (1971)

*

Κοιτάζω στόν καθρέφτη
Τό σῶμα μου επιστρέφει στήν καρδιά μου
Ἡ λύπη ἀγέρι πού ριγεῖ στά μέλη μου
μήτε ἄγγιγμα μήτε φιλή στή κρύα ἐπιφάνεια

Κοιτάζω στόν καθρέφτη
τό σῶμα μου κλείνεται πάλι στήν καρδιά μου
Ἐπειτα ὁ ἥλιος πέφτει σάν φύλλο φθινοπώρου
κι ἡ μέρα κλείνει
Μιά μέρα ἀκόμη
κι ἄλλη μιά
κι ἀκόμη μιά

*

Τώρα πού ξενιτεύτηκες στή μνήμη
σά μιά φωτογραφία ταυτότητας
πῶς θέλεις νά σε ἀναγνωρίσω
Θυμᾶμαι πού ἀναβες ἔσθηνες τά τζάμια
μέ ὀλάξαφνες λάμψεις

Τώρα τά τζάμια επιστρέφανε
στήν παγερή σιωπή τους
Οἱ δρόμοι γίνανε καί πάλι δρόμοι
Τά σπίτια γύρισαν ἀπ' τήν πλευρά τῆς πέτρας
Καί τ' αὐτοκίνητα κατάπιανε τόν οὐρανό
στίς μηχανές τους

Ἐμπλοκή

Νά ξεριζώσουμε τόν ἴσκιο ἀπό τό δέντρο του
τόν κῆπο ἀπ' τά τριαντάφυλλά του
Νά ξεβιδώσουμε τόν οὐρανό ἀπ' τ' ἀστέρια του
τά γαλανά δάση ἀπό τ' ἀηδόνια

Μέ τήν αὐγή κι ἐγώ θά φύγω ἀθόρυβα
ἴσκιος ξεριζωμένος ἀπ' τό σῶμα μου
Σιγά σιγά θ' ἀπομακρύνομαι ἀπ' τή θλιμμένη μου καρδιά
κύκλος μιᾶς πέτρας πού βυθίστηκε
μέσ' στά νερά τοῦ ὄνειρου

*

Μέ ἐνέπνεες τότε
πού τό δάσος
ἦτανε κυκλωμένο ἀπό φλόγες
Τώρα καί σύ ἡ ἴδια
εἶσαι ἓνα γυμνό τοπίο

Δέ θά ξαναγυρίσω γιά ν' ἀγκαλιάσω τί
Τά παλιά δέντρα ὄλ' αὐτά
τά βαμμένα πάρκα
Θά μείνω μέσ' στή βάρκα
ὡς τό θάνατό μου
Χαιδεύοντας τό μῶβ λουλούδι
πού κάποτε ἦταν ἡ θάλασσα
Κι ὄλα ὅσα κάποτε ὑπῆρξαν

Ζῶ σέ μιά σκηνογραφία ἐσένα
σέ ζωγραφίζω μέ τό σκοτάδι
στό σκοτάδι

Ο υἱὸς βετα
εχμαύρατα (1973)

*

Δέν εἶναι τό φλυτζάνι ἢ προέκταση
τοῦ χεριοῦ μου, εἶναι τό φλυτζάνι
Δέν εἶναι τά μάτια μου ἢ προέκταση
τῶν ματιῶν σου, εἶναι τά μάτια μου
Εἶναι τά χεῖλη μου, δέν εἶναι κλεμένα
ἀπ' τά χεῖλη σου
Εἶναι τά χέρια μου, δέν εἶναι ἀκίνητα
ἀπ' τά χέρια σου

Ἄφησέ με μόνη
Γιατί δέν ὑπάρχω δίχως
τόν καθρέφτη μου δίχως
τόν καθρέφτη σου

ἌΟλες οἱ θάλασσες εἶναι ἔρημες
ἀπό πλεούμενα φεγγάρια ὅλες οἱ νύχτες
εἶναι ἔρημες ἀπό τά ἴδια τά πλήθη

ἌΟλοι οἱ κῆποι εἶναι ἔρημοι
ἀπό τά ἴδια τά ἄνθη
Ἄφησέ με μόνη γιατί κι ὁ κόσμος εἶναι
μιὰ παιγμένη ὀθόνη

Βελουδο πορφυρῆς ὀδύνης
καί σιωπῆς

Πλούτων και Ευρυδίκη (1974)

• • •

Εὐρυδίκη

Ἐέχασα πιά τό μαλακό σου βῆμα
τό ρόδινο αἷμα τῆς ἀγάπης
Γιατί νά μπαίνεις καί νά βγαίνεις
ἀπ' τό σκελετό σου
μου ψυθιρίζει ὁ Ἄδης

Πλούτωνας

Ἐέχασε πιά τό μαλακό του βῆμα
τό ρόδινο αἷμα τῆς ἀγάπης
Γιατί νά μπαίνεις καί νά βγαίνεις
ἀπ' τό σκελετό σου

Κι ἀπ' τ' ἀναμμένα χρώματα τοῦ ἀπάνω κόσμου
Ἐκεῖ πού καί τό φῶς ἀκόμη κάνει ἓνα θόρυβο
σά νά ἔναι ἀέρας πού πληγώνει
Δέν ὠφελεῖ νά θέλεις νά γυρίσεις πίσω
στά μισοτελειωμένα φῶτα ἐνός πάθους
Κι ἡ μνήμη μέσα σου νά σκύβει σά ζητιάνα

ἌΟρφέας

Τώρα ἡ λύπη γριά στέκεται στόν ἀπέναντι τοῖχο
καί μέ χαζεύει

Μουτζουρώνω τά πρόσωπα καί τί μένει,
τό χάος τοῦ κῆπου καί τό νερό τό ἄδειο
Δέν ὑπάρχουν πιά λίμνες νά βρῶ τό πρόσωπο σου
Μόνο τόν οὐρανό ἀναστρέφουν τίποτ' ἄλλο

Κι ἡ θάλασσα σέ μιὰ παλιά φωτογραφία
σκυλί δαρμένο

Στόν τοῖχο ἓνα καρφί ζαρωμένο
τί μπορῶ νά κάνω

Νά γκρεμίσω τόν τοῖχο γιά τήν αὐλή,
τήν αὐλή γιά τό δρόμο,
τό δρόμο γιά τόν Ἄδη;

Κύκλους κύκλους ὁ φλογισμένος γλόμπος
διαγράφει μέσα μου τή θάλασσα
διάφανη ὡς τό βυθό ἀπό σένα
Θυμᾶμαι τό δέρμα τούς μικροῦς γοφούς σου
τούς ἄξαφνους τρόμους σου
θυμᾶμαι τούς ἀνοιχτούς πόρους τοῦ γέλιου σου
Μά ἐτούτη ἐδῶ τή νύχτα πού ἀνεβαίνει ἀργά
ἀπό τό πάτωμα στούς τοίχους
κατρακυλώντας ξανά μαζί μου ἀπ' τό ταβάνι
τί νά τήν κάνω...

Κάθε σούρουπο σηκώνονται τά φύλλα
μέ ἄξαφνους ἀνέμους, τότε
κοιμᾶμαι ἀπό μιὰ βαθιά λύπη
κι ὀνειρεύομαι τίς τέσσερις ἐποχές
Γελάστηκες ἄν νόμισες πῶς φλυαρῶ
δέ μιλῶ πιά σέ κανένα
Ἄφήνω τόν κύκλο τῆς ζωῆς καί βγαίνω
Δέ δέχομαι παρά μιάν ἔκπαγλη ὁμορφιά
ἐσένα γυρεύω

Τυλίγομαι στίς φλόγες τῶν μαλλιῶν σου
στην κεντημένη σου ἐσθήτα ταξιδεύω
Σπάω στά γυάλινα χέρια σου τά ἄλλα χέρια
καί σέ γυρεύω

Ἄνοιγω πόρτες παινίες
στέκομαι μόνος μου στή μέση τοῦ ὄνειρου
Στεκόμαστε ἐκεῖ κι οἱ δύο
κι ὁ ἓνας δέ ζητάει τίποτ' ἀπ' τόν ἄλλο
Μόνο ν' ἀγγίξουμε λίγο
ἐκεῖνο τό γλυπτό κορμί,
τό ἔρημο ἐκεῖνο πρόσωπο τῆς νειότης

Οἱ ἄλλοι φοβοῦνται τή βροχή,
στέκονται κάτω ἀπ' τίς μαρκίζες
καί περιμένουν ὥρες νά κοπάσει
Τότε χυμῶ στή θύελλά μου –
ξεκινάω μέ τή φωτεινή ἀκοή τῶν τυφλῶν
Κορμί σά ρόδο χέρια σά βροχή,
κρίνα σά δάχτυλα μικροῦ παιδιοῦ κάτω ἀπ' τή γῆ,
τραγουδάει ἡ λύρα μοναχῆ της
Ποῦ εἶμαι... σέ ψηλαφίζω ξανά
ξεκόλλησέ μου τά μάτια ἀπ' αὐτούς τούς τοίχους
Τό αἶμα τῆς μνήμης πάλι ἐπάνω σου πῆζει

Εὐρυδίχη

Τώρα ἔρχονται κατά πάνω μου οἱ πόρτες
ἀνοίγουν μόνα τους ἀόρατα δωμάτια
Κοιτάζω στούς καθρέφτες τοῦ Ἄδη καί
βλέπω αὐτό πού θέλω
Μέσ' ἀπ' τά μάτια μου τό χάος...

Γιατί ἔμαι μιά μικρούλα κρύα πέτρα,
εἶμαι μιά θάλασσα πινημένη,
εἶμαι μιά γῆ καλά λησμονημένη
Μή μέ παιδεύεις ἄλλο
μέ ἀνθοδέσμες καί σφαγμένα ρόδα

Εἶμαι κάθε στιγμή αὐτό πού ὁ Πλούτων θέλει
Καί δέν τό ἀγαπῶ καθόλου
αὐτό τό σαστισμένο μνήμα
Κι οὔτε νά διαιρῶ στά δύο τόν ἔρημο σταυρό
καί νά σέ περιμένω

Τώρα οἱ ἐποχές πέφτουν ἐπάνω μου
πότε μέ τή βροχή πότε μέ τό φεγγάρι
Εἶμαι μιά ρίζα δίχως φῶς –
βλέπω τόν ἔρωτα πλακόστρωτο
Δέν ξέρω πιά γιατί θά πρέπει ν' ἀνεβῶ
σ' αὐτό τό ὀπλισμένο φῶς τοῦ ἀπάνω κόσμου
Μή μέ φωνάζεις ἄλλο

Στίς ἀθόρυβες πόρτες σάν κλεφτοφάναρο
ὁ Πρύτωνας ὀρθώνεται ἄγρια
στό πρόσωπο τοῦ ἐπισκέπτη
Κι οἱ γαλαζόπετρες τῶν ἔρημων ματιῶν του
μέ θεβαιώνουνε πώς τίποτα δέ μένει
ὕστερα ἀπ' τό φιλί
κι ἀπ' τή δοσμένη σάρκα
Ἄλλωστε ἐκεῖνος πιά μέ βλέπει κι ἀπό μέσα

Ἦξερες τάχα ἐσύ
πώς εἶχα μίαν αἰμόφυρτη καρδιά
ὄστ' αὐτά καί σπλάχνα;
Ἔτσι πιά τίποτα δέ γυρεύω
γιατί δέν ἦσουν αὐτά πού μέ ἔχασες
σάν γύρισες καί μέ εἶδες,
ἤμουν ἐγώ πού πιά δέν ἤθελα ν' ἀνεβῶ

Καί τήν ἀνάσα μου κι αὐτή στή δίνω πίσω
μέ σπάνια δῶρα ἀπό βιολέτες κι ὑακίνθους
Ἐκεῖνο τό δειλό κορίτσι ἔχει πεθάνει
Δέ θά τό ξαναβρεῖς
παρά μονάχα στό γλυπτό του τάφο
Καί κείνα τά ἀβέβαια χέρια
τώρα γεμίσαν παιδικά ἐνθύμια κι ἀμφορεῖς
Εἶμαι μιά γῆ καλά λησμονημένη
Σκάψε με ἀκόμα σκάψε κι ἄλλο

Ὅσο βαθιά κι ἂν κατεβάσεις τή φωνή σου
δέ θά μέ ξαναβρεῖς

Ο θύμος του βεβουχτάου (1978)

Σάν μέσα από παλιό χωνί

Δέ σέ γνωρίζω
καί ὅ,τι γράφω εἶναι ἕνας κύκλος ἄλυτος
ἀνάμεσα στό χέρι μου καί στήν καρδιά
δίχως ἀπήχηση καμιά
καί συνεχίζω

Στίς διαδηλώσεις ἔχω ἕνα ὄραμα ἔμμονα δικό μου
κι ἕνα σκοπό ἄλλ' ἀντ' ἄλλων μέσ' ἀπ' τά δόντια μου
ἀνασαίνω

κι ὅμως πηγαίνω
Καί ὅ,τι μοῦ ματώνει τήν καρδιά
εἶναι αὐτή ἡ ἀκέραια λευτεριά
πού ποτέ ποτέ δέ θά 'ρθει

Δέ σέ γνωρίζω
παρά μονάχα ἀπ' αὐτή τή βραχνή σου φωνή
σάν μέσα από χωνί παλιό
δυό ὄρες τώρα στό σταθμό
Κι ἀπ' αὐτή τή βαθιά γενναιότητα κι ἀπ' αὐτή τήν
τυφλή σου ἀρετή

πού ἂν χρειαστεῖ και νά πεθάνεις,
θά τό κάνεις

*

Ἡ λευτεριά κερδίζεται μέ λευτεριά
κι ἀπό τό σκλάβο ξεκινάει ἕνας δυνάστης,
τοῦ λέει μεθυσμένη ἀπ' τά ὑψίπεδα τῆς νιότης

Περπατοῦσε μέ τό μισό του σῶμα σ' ἕναν ἄφωνο ἔρωτα
καί τό ἄλλο μισό στίς διαδηλώσεις
Δέ συναντοῦσες μιλώντας του παρά ἐκείνη τήν
κατάφωρη ἄρνηση τοῦ γέλιου του

Μά θά ζήσω κι ἄλλο ἔλεγε,
θά ζήσω ἀνάμεσα στά δοκίμια τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα
θά ζήσω μέ τό στῆθος σκαμμένο ἀπό πίδακες ὀνείρων
Τά μαλλιά του ἀνέμιζαν στά μαῦρα κυπαρίσσια

Καί κείνα τά περήφανα πουλιά νά συνεπαίρουν τή
μορφή του

Οἱ λέξεις

Τώρα μπορῶ νά φωνάζω ὅσο θέλω
μέσ' στήν ἀχόρταγη ἐρημιά μιᾶς καταπράσινης θεᾶς
Στήν καταχνιά μιᾶς ἀπέραντης ὄχθης ἀπό βαθιές
θλίψεις

ὅπου σπανίως ἀκούγονται πουλιά ἢ γίνονται πράξεις

Μά πιό πολύ θέλω
νά πέσω μπρούμυτα ἐπάνω στή σιωπή μου
Νά μή ξαναμιλήσω σέ κανέναν

Ἄχ, τί ἄγρια κραυγή ἡ μέρα σέρνει
καί σάν μεταλλικές πόρτες κλειστές οἱ λέξεις
μέ ἀπωθοῦνε

Διώχουν τούς ἐραστές
χωρίζουνε τούς φίλους οἱ λέξεις...
Οἱ λέξεις πού δέν ξέρουν νά φιλιῶνται

Το ιερό μενό (1988)

II

Θυμᾶμαι τό τραγούδι ἀπό τά λόγια
Τό γέλιο σου
μῆς ὥρας περασμένης,
μέσ' στήν ἀτέρμονη εὐρυχωρία τοῦ καθρέφτη
"Ὅ,τι φυτρώνει ἀπ' τή ραγισματιά
δέν εἶναι πάντα αὐτό
πού θέλησες νά πεῖς...

Τότε ἦτανε πού ἄρχισα νά σέ φωνάζω
γιά νά πάψει αὐτή ἡ σιωπή
νά κρέμεται ἀπό τό ταβάνι
σάν μεγάλο πετρωμένο ἔντομο
Τότε ἦτανε

III

Μήτε τό λάθος τῆς σιωπῆς
μήτε τό βάθος τῆς φωνῆς

Μήτε τό λάθος τῆς φωνῆς μήτε
τό βάθος τῆς σιωπῆς
Παρά χιόνιζε ἀδιάκοπα πάνω ἀπ' τή θάλασσα
ὥσπου πάγωσε τό αἷμα τῶν κυμάτων
Μαζεμένη κάτω ἀπ' τό φῶς τῆς λάμπας
μέ τά μαλλιά νά τή ντύνουε ὡς κάτω
μ' ἓνα φῶς πολύ παλιᾶς παιδικότητας
"Ἄν καί εἶχαν περάσει τά χρόνια
καί τ' ἀηδόνια μπερδεύανε τά λόγια τους
σάν γέροι

Μά ἐπέμενε
Διάβαζε τ' ἀπογεύματα σ' αὐτό τόν ἄδειο χῶρο
πού τρίζαν τά πατώματα κουβέντες
καί τά πρόσωπα καθρεφτισμένα καί αἰώνια
Πράξεις ἀποτυπωμένες στά τζάμια
πού εἶχαν νά πλυθοῦνε χρόνια

Καθόταν ἐκεῖ
καί περισσότερο κεντοῦσε
 μέ τή σκέψη της τό αὔριο
 μέ μίαν ἤσυχη σιωπηλή χάρη σάν
ρίγος ἀπλωμένο στούς ἄμους της
Μήτε τό λάθος τῆς σιωπῆς μήτε
 τό βάθος τῆς φωνῆς
Παρά χιόνιζε πάνω ἀπ' τά κύματα καί
τό στόμα της φοβισμένο ἀπ' τά μεγάλα μυστικά
 τρομερά μυστικά πού
τῆς σκιάζανε τό μέτωπο καί τήν καρδιά
Κύματα κύματα ξεμύτιζε αὐτό τό φῶς
 τοῦ ἄλλοτε ἀπό τά μέσα
κι ἔβγαине πρὸς τά ἔξω
Καί μόλις τό ἄγγιζε ἡ ζωὴ γινόταν χῶμα

Κοιμήθηκα ἢ ἀχάριστη
(1992)

*

Ποιός νά 'ναι αὐτός πού χτυπάει δίχως
 ἤχο τήν πόρτα
"Ἐπειτα ἀλλάζει τή φωνή του-
«Πέρα στὸν τρόμο τοῦ ἔξω» μοῦ λέει

Μ' ἀγκαλιάζει καί
 τρίζει στούς τοίχους
 σάν φωτιά ὁ ἀέρας

*

Θά μείνω νά βάφω τούς τοίχους μπλέ
 μέ τή ματιά μου δανεισμένη
ἀπ' τά φωνήεντα τῶν παλιῶν βλεμμάτων του
Διορθώνοντας διαρκῶς τά ἀόριστα λάθη μου,
 θά στέκομαι μπροστά στό ἀδιάβαστο σκοτάδι
 τῆς πόρτας
προσπαθώντας αἰώνια νά τό συλλαβίσω

Ἄλλά σέ ποιόν νά μιλήσω
ἀφοῦ οἱ ἔνοικοι ἔχουνε φύγει ὄλοι
Καί κείνος ὁ μοναδικός ἐπισκέπτης στά κάτω δωμάτια
 ποιός ξέρει
ἂν δέν ἦτανε τό φάντασμα του...

*

Ἄφροί ἀπό φῶς καί
 γέλιο ἀπόκρημνο νά ξεκουρδίζεται
νά τεντώνεται σάν τόξο
ἀπό τή μιά μεριά τοῦ βαγονιοῦ
 στήν ἄλλη
Τό σῶμα γυμνό οὐράνιο νερό
 σέ μαῦρα φύκια
Ν' ἀντιστέκεται
νά καπνίζει τόν ἥλιο πρὸς τά πάνω

Λοξή βροχὴ στά κλαράκια τοῦ φορέματός της
 Δάσος πού σηκώνεται καί τρέχει
 ἐκεῖ πού ξενυχτᾶνε
σέ ὀλόσωμους καθρέφτες τά φιλιὰ

Τά μάτια της διαπερνούσαν τή λάμψη
κι ἔβγαιναν ἀπ' τήν ἄλλη
Κάποιον ἐμάγευες
ἄσπρη καί πράσινη κοπέλα...

Βασίλισσα τοῦ τίποτα

Το βυστινό

*

Περπατούσα στην άκρη ενός
δρόμου φανταστικού
Στό χώρο ενός άπιστευτου μυστικού
Μακριά ανέβαινε
τό πολυμήχανο φῶς τῆς μέρας ἔφερνε
πίσω φῶνές
πού δέ τό χρειάζονταν
Λόγια πού σφαζόντουσαν μεταξύ τους
Ἐφευγα ξανά στίς λάμπεις τοῦ άπιστευτου

Ἄσο περνοῦσε ἡ ὥρα,
τά λόγια μιὰ ακαθόριστη βοή
Σά νά ἔχαν φύγει τά χρόνια πού
ἦτανε νά ῥθούνε...

Στή σκυθρωπή αναλαμπή τῆς μέρας κουβέντες
ἔβαφαν τοίχους καί πεζοδρόμια

Γύρισα πίσω
Στό πάτωμα ἡ άστραπή
ένός ἄδειου γράμματος
Τό δωμάτιο άντηχοῦσε από τό χτυποκάρδι
τοῦ μυστικού

Πάνω μου στάζανε τά δάκρυά του
γι' αὐτό τό «ποτέ μέσ' στην πραγματικότητα»

*

Βιολί βιολάκι τοῦ ὄνειρου,
για τό τίποτα δέ μ' αφήνουνε
Φωνάζουνε από δίπλα μέσ' στά μπαμπάκια τοῦ φόβου
Στοῦ φόνου τά μπαμπάκια

Περπατούσα στην άκρη ενός μυστικού
Περιμένοντάς σε ἐρχόσουνα

Στρόφιγγες πάγου άνοιγόκλειναν λόγια
Ἄο πλοῦτος τοῦ κλάματος ριγμένος
στά χώματα τῶν ἡμερῶν
Γιά τό τίποτα καρφωμένος ὁ ρυθμός τῆς ζωῆς
σέ χειρονομίες πού δέ λέγονται

Περπατούσα στην άκρη ενός
δρόμου φανταστικού
Στό χώρο ενός άνείπωτου μυστικού

*

Αὐτό τό φῶς πού αναζητάει τό φῶς του
Τό σκοτάδι
πού δέν τοῦ φτάνει τό σκοτάδι του
Τό κλάμα αὐτό πού κλαίει
γι' ἄλλο κλάμα
καί στόν καθρέφτη τό σῶμα
πού ζηλεύει τό εἶδωλό του

Τί ἔλειπε από τό πρωινό κι ἔφυγα
σάν κυνηγημένη;
Ἐκεῖνος οὔτε πού σάλεψε από τά σκαλοπάτια
Τά συγκρατοῦσε λές
μή γκρεμιστοῦν ὅλα μαζί

Φωνές φωτιές μέ ἀγκαλιάζανε απ' τούς ὤμους

Το βυστινό*

Ἐπειτα ἦρθε τό σκοτάδι
Ἄπότομα ἔπεσε
ένα ἀπόλυτα άνυπεράσπιστο σκοτάδι
πού ξέρει νά στολίζεται μοναχό του
καθώς μέσα στό βουλιαγμένο στήθος του
ὅλες οἱ χορδές τοῦ φεγγαριοῦ ἔχουνε σπάσει

Ἐρθε τό άβάφτιστο σκοτάδι
πού δέ μπορεί νά ξεμπλέξει
τά δάχτυλά του καί
κανείς πιά δέ θέλει νά παίξει μαζί του
Γιατί αὐτό πού οἱ ἄλλοι ξέρουνε νά βλέπουν
εἶναι τό ἀπόλυτο μαῦρο

Ἐρθε αὐτό τό άγνωστο σκοτάδι
πού κανείς δέ τό διασχίζει σάν φῶς
Ἄολοι περνᾶνε από παρακαμπτήριες
Περνᾶνε από σκοτάδια φωτισμένα

*

Τῆς θλίψης τό ἄρμένισμα δέν ἔχει τέλος
Τέλος δέν ἔχει ἡ βοή τῆς μνήμης
Τό αἶμα χτυπᾶ παράφορα ξεριζώνει
τίς λέξεις νά μιλήσουν
Τό φεγγάρι στάσιμο νερό
Σά νά ἐπιστρέφουνε από γιορτή
χιλιάδες φῶτα
σάν γέλια μακρινά ἡ ζωή
Σάν γέλια τοῦ ποτέ ξανά

Στήν άκρη τοῦ δρόμου περπατάει
τό σκοτάδι μου

Μουσική

πού τήν πυροβολήσανε στά πόδια

Κοιμήθηναι η αχάριστη

*

Μπορεῖ καί νά συμβαίνουνε
αὐτά τὰ φοβερά πράγματα τ' ἀνήκουστα
γεγονότα τῆς ἀφατῆς λύπης
τῆς μυστικῆς χαρᾶς
πίσω ἀπ' τήν πλάτη τοῦ πιά ἀθώου
Γυρίζει καί σέ κοιτάζει
σά νά λιώνει στά ξένα

Ἄπ' τ' ἄγρια μεσάνυχτα
στό ρέμα τῆς ἀγάπης
Ἄπ' τὰ βαθιά χαράματα σά νεράκι μόλις
ἀνάμεσα στίς πέτρες
Φυσάει ἀέρας φιλί μου
Παλιό σκοτάδι σῶμα μου...

Δέ θά τό γράψω αὐτό τό ποίημα
δέ θά τό πῶ
Σιωπή βαριά νά πέσει ἀπάνω του
Κι ἡ μαύρη ἀγνότητα τῆς λύπης
νά τό ἀφανίσει τό ποίημα
πού θά ἴγραφα τό ποίημα
πού δέ θά ἴγραφα

Μαλλιά πού ξετυλίγατε πάνω σας
τό φῶς τοῦ καθρέφτη
Λόγια πού λησμονούσατε
τί θέλατε νά πείτε

Τό πρόσωπό του ἀέρας
τραβηγμένος στά σκοτεινά

Τό δωμάτιο ἦτανε τρίγωνο κατάφυτο γέλια
Ἦρθε κι ἀμέσως ἔφυγε
κι ἀμέσως ἔφυγε
μόλις μάζεψε τά γυαλιά

Μαλλιά πού ξετυλίγατε πάνω σας
τό φῶς τοῦ καθρέφτη
Ξυπόλυτα λόγια
πού μ' ἀφήσατε

*

Πηγαινοέρχομαι στήν ἄκρη τοῦ σώματος
Ἄπό τό κλάμα καί πάνω σωπαίνω

Γιατί δέν εἶναι τίποτα πιά τό γράμμα
πού ἔχει γραφτεῖ
τό δοσμένο φιλί

Βήματα στό χιόνι πού κανεῖς
δέ γυρίζει πίσω νά τά βρεῖ
Τίποτε πιά δέν εἶναι
τό γράμμα πού ἀνοίχτηκε

Ἡ ὀμορφιά πού παινεύτηκε

Τί λησμονημένο θυμᾶμαι;
Αὐτό πού λησμονήθηκε
κοιτάζεται μοναχό του...

Πάνω σέ ἀνίδεια χεῖλη ὀνειρεύεται
το φιλί πού δέ δόθηκε

*

Ἄν διατηρώντας
αὐτή τήν τρομερή ἀπόσταση τῶν λόγων
θά ἴπρεπε νά ζήσω,
τότε δέ θά ἴχε καμιά ἀξία τό φεγγαρόφωτο
Τό ἄπλετο φῶς πού ρίχνει στά μαυρισμένα σανίδια
φωτίζοντας τά σώματα καί
τίς πληγές τους

Περπατῶ τή φωνή μου
τή σεργιανάω στούς τοίχους,
σπίρτο πού ἀνάβει τραγούδια στό σκοτάδι
Μέ κυκλώνουν ἀόρατα φιλιά

*

Γυμνή καί τρέμω
Τό εἶδωλό μου περιμένω Εἶμαι δέν εἶμαι
αὐτή ἐκεῖ μέσ' στόν καθρέφτη
Ἄπό τή πίσω μεριά ὑπάρχει ἕνας πόνος ὑπερφυσικός
πού σέ ὠθεῖ νά ζεῖς

Ἐδῶ ἦταν πού τά πρόσωπα αἰφνίδια μέ ἀγκαλιάζαν
τόσο καί ἀσφυκτικά
Κι ἐγώ γυρνοῦσα γύρω ἀπ' τό φυλακισμένο μου στόμα
προσπαθώντας νά μιλήσω στό ἀμίλητο
βλέμμα, στό ἀνέγγιχτο σῶμα
Μαζί μου γελούσανε τῆς φαντασίας φίλοι

Τό πάθος στά χέρια μου ἄστραφτε ἄλλα χέρια

Η Ξύψη καίει τις ουιές μας (1995) *

Αόρατες συναντήσεις

*

Άπό πού κατέβαινε
ή άόρατη;
Καταιγίδες μυρίζαν τά μαλλιά της
τά μάτια της
σέρναν ποταμούς
"Ανοιγε παράξενα φτερά στίς πράξεις
μεγάλες σκιές διάφανες πόρτες τά σώματα
στό πίο λαμπρό σημείο τής σιωπής

Άπό πού κατέβαινε ή άόρατη πραγματικότητα
"Η μόνη αλήθεια

"Ακουσα τίς φωνές πού ήθελα
"Ελαμπε σέ μία γωνιά του ύπνου τό άθέλητο
"Εχασομέραγα... "Εχασομέραγα... "Εδωσα
τό φιλί πού δέν εδωσα

*

Κρατώντας ένα τριαντάφυλλο για κανέναν

"Ω διαρκώς άόρατες συναντήσεις σιωπές
πού μαζεύατε λόγια και τά καίγατε

"Ανοιγε ή πόρτα
κι εκλεινε για μένα πού
δέν ήμουν εκεί "Ημουν μαζί σου πού
δέν ήσουν πουθενά

Σέ ξεχνάω για να σε θυμάμαι
κάθε μέρα πιο βαθιά
Μνήμη μιας άλλοτε
ανάμνησης Μιας
αξέχαστης λησμονιάς

Ωσάν ρέξεις (1998)

Άγάπη... Κήπος
δέν ήξερες να μου πεις
τί συλλαβίζει
δέ ξαναρώτησα μήπως

"Ωσπου οι λέξεις πεθάναν μέσ στό ερώτημα
βράδιαζε

Το άδηλο

Εκείνο τό άλλο
τό άλαλο
ώσάν λέξη
τό άδηλο
Πίσω από τή σκιά πού εκλεινε
άνοιγε παλιά συρτάρια
Μοναχικά βήματα στό διάδρομο
τραγούδια
Άλέριο... Άλέριο

Σμήνη πουλιών
γύρω από λέξεις πού
χάθηκαν από τό νόημά τους
Άλίσμονε
Άλισμόνη

Αντίο ήτανε

"Ερημες λέξεις
φαντάσματα αλήθειας
ή εσύ μέ αποχαιρετάς

Θυμάμαι λέξεις αγριολούλουδα
λέξεις ποτάμια
θυμάμαι λέξεις πού κατέβαιναν
μαζί μέ τό πλήθος
στήν αποβάθρα

Σέ πρόλαβα -
κρατούσες ακόμη εκείνο τόν πλάγιο
χαιρετισμό στό βλέμμα

"Ωμά χρώματα σπρωχταν τή μέρα στό λιμάνι
τήν ακουμπούσαν πάνω στό
κλάμα ήτανε...
άντιο ήτανε... Εκείνο τό
άνιμενε
άνιμενε

Το εἶψα δίχως αναιμείδι (2000)

Το αἶμα που βε γάλιζε

Μπερδεμένα πουλιά και σκοτάδια
στόν ὕπνο μου δίχως ὄνειρα
χαμηλώνω
Ξεχνιέμαι ξεχνιέμαι
στό φωνῆεν σου σῶμα

ψηλό ὑπερῶ
τό αἶμα πού μέ ζάλιζε
παραμιλώντας τόν πυρετό του
βουλιάζοντας τό νησί στους σφυγμούς του

Πανύψηλα χόρτα καί ἀρωματικά
τά φύκια τοῦ ἔρωτα οἱ ἀμμουδιές
τοῦ σώματος πού ἔλαμπαν σκοτάδι

καταργοῦσαν τά σύνορα τοῦ ὄνείρου
πού ἀκόμη
δέν σέ εἶχα ἀγγίζει πού μόλις
ἐκείνη τή στιγμή
σέ ἀγγίζα

Καί τό πλήθος τῶν ἐρωτημάτων
πού κατέρρευε
καί ἀνοίγανε σφυρίζοντας οἱ πόρτες
ὄλων τῶν μυστικῶν
καί ὄλων τῶν φόβων
πού ἦσαν ἐσύ τό μυστήριο καί
Δέν ἦσαν ἐσύ

Λέγομαι στο απλανές βλέμμα

Λέγομαι στό ἀπλανές βλέμμα
αἰώνια μαῦρο
καί γαλανό τοῦ ὄνείρου
Καί δέν ξεχνῶ δέν μπορῶ νά ξεχάσω
γι' αὐτό ξεχνῶ
καί κομματιάζομαι ἀπ' τ' ὄνειρο
ἔτσι περιπαθές καί ἀχαρακτήριστο
ἔτσι φονικό καί δαιμονόπληκτο

καί μέ ὄλο τό βάρος τῆς λύπης μου
γι' αὐτό πού νόμιζα πώς ἦταν
καί δέν ἦταν

Ἐνῶ πράγματι ἦταν αὐτή ἡ συναρπαστική
ἀπάρνηση τοῦ αἰνίγματος
πού ὑπῆρξες γιά μένα
περιμένοντάς με
στίς πιό ἀπόμακρες γωνιές τῆς φαντασίας

Δικνίζω τό ἀόρατο κατάκοπο
ἀπό δύναμη καί ὑπεροψία
μ' αὐτή τήν ἀκατανόητη κακία του,
τήν πότε ἀθώα πότε πανούργα του εἰρωνικότητα
καί δέν παύω νά τό σκέφτομαι
καί νά τό ἀποφεύγω

Πλέοντας προς το άγνωστο

Ἐπειδή
δέν ξέρω ἂν θά σέ ξαναδῶ
οὔτε στόν ἀπάνω οὔτε στόν κάτω κόσμο

ὥστε στρίβοντας ἐσύ
ἐκεῖνο τό μῦθο τοῦ δρόμου
νά πιστέψεις πώς μέ εἶδες
ἐνῶ ἐγώ ἀπλούστατα δέν ὑπάρχω

ἐπειδή ὑπάρχω σέ δικούς μου βυθούς
παρανοήσεων
καί προσηλώσεων
πλέοντας πρὸς τό ἄγνωστο μέσ' στό πάθος
καί μη γυρεύοντας τήν ἔξοδο
ἀλλά πλέκοντας ἐπάνω μου
τούς μύθους τῶν λόγων
ὄλο καί πιό πολύ ὀνομάζομαι
ἀγνοούμενη

Ὅ, τι παρασιωπείται

Ὅ, τι παρασιωπείται
εἶναι ὅ, τι παρασιωπιεῖται
κάτω ἀπ' τό μυστικό
τοῦ μυστικοῦ

ὅ, τι ὀνομάζεται
εἶναι ὅ, τι παρασιωπείται

εἶναι τό ἄλεκτο
πού δέν προδίνεται

Γιατί δέν μιλοῦνται οἱ δρόμοι τοῦ ἔρωτα,
περπατιοῦνται
ἀπό παμπάλαια μυστικά
καί δροσερά κλάματα

Τῶν κυμάτων οἱ ἀφορισμοί
τά μηνύματα
τῶν κυμάτων οἱ μέδουσες

Ἀσάλευτη σκωτεινιάζω

Τό κρύο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
ἀκροπατώντας ἀφουγκράζεται
τό ἄπαιχτο,
τό ἐσωστρεφές παρελθόν τῆς νεότητας

Ἡ αὐριανή βροχή θά τά σβήσει ὅλα
τά λόγια πού ἐρήμωσαν τό στῆθος
πού ἐξαφάνισαν τό θαῦμα

Ἐκεῖνο τό φωτεινό κράτημα τῆς ψυχῆς

Το αἰνιγτο εἰς ὄφιν (2002)

*

Τό κορίτσι
γελοῦσε σάν βασίλισσα
μπερδεμένη σ' ἓνα πανδαιμόνιο
ὄρατῶν καί ἀοράτων –

μέ ἀποκαλύπτει
μέ συσκοτίζει τό ἀόρατο
πότε μέ τό παλτό κουμπωμένο
πότε μέ τήν ἐσάρπα ξεσκισμένη
ἀπαγγέλλοντας μέ φοβερή ταχύτητα
τό παραλήρημα τῆς ζωῆς
Τά γεγονότα ὄρατῶν καί ἀοράτων,
τίς ἀναστάσεις καί
τούς αἰφνίδιους θανάτους

Τό ἀδιανόητο τέλος τοῦ ἔρωτα τήν
ἀδιανόητη ἀρχή

δίνοντας ἀόριστες ἀπαντήσεις
ἀλλότριες σημασίες
στήν ἀμίλητη ἱστορία τοῦ ἔρωτα

Στό κρύο φῶς τῶν ἐρωτημάτων
ἀσάλευτη σκωτεινιάζω

καί ἀδιαπέραστη μένω
πίσω ἀπ' τό τζάμι ἀναστενάζοντας
καί ἀνυποχώρητη φεύγω

πρός τό ἀστεῖρευτο τοῦ ἀνείπωτου
πού πνίγει καί πνίγεται

*

Κάθε ἀπάντηση εἶναι ἓνα ψέμα
μήπως ἐκεῖ βρῶ τήν ἀλήθεια

Αὐτά πού συννεφιάζουν τό πορτραῖτο
ἀβέβαιο φῶς οἱ ὦμοι
ρημαγμένοι κι ἡ γυναίκα
παρατημένη στή μέση τοῦ σώματος
νά ξέρει νά μή
ξέρει τό μυστικό της

μαντεύοντας μόνο τήν ἀπάντηση
καί διασχίζοντας τόν πίνακα
μ' ἓνα τόξο φῶς πού καταστρέφει
τό ὑπόλοιπο τῆς μορφῆς της
κι αὐτό πού μένει
σάν κάποιο ἄλλο μυστικό
τόν διατρέχει

Μήπως ἐκεῖ βρῶ τήν ἀλήθεια

Ἐδιόρθωτα ἔμειναν στή μέση
τά μεσάνυχτα ποιήματα
Ἐκεῖ πού λείπω

*

Σβησίματα
κι ἀρχινίσματα σβησίματα
Ξανάρχιζα πάλι
πήγαινα πίσω
στή μακρινή τόλμη
τῶν μόλις ἀρχινισμένων βημάτων

Λέξη,
κατάλευκε λαιμέ
μιᾶς τρομερῆς αἰωνιότητος
διατρέχοντας λέξεις
πού φέρνουν τόν κατευνασμό
Πιάνο πού παίζεις
σέ βαθύ μούχρωμα νερῶν

Ἄλλά δε μιᾶνε τ' ἀμίλητα δέ μιᾶνε
τά πέρατα
ταξιδεύουν τόν ἔρωτα ὅταν
τό χάος ἐξανθρωπίζεται ὅταν ἐσύ
ὅταν βυθίζεσαι μέσα του ριγώντας
μέ διασχίζεις καί ἐντελῶς
μέσ' στή μοναξιά

Σβησίματα κι ἀρχινίσματα
σέ γαλανούς βυθούς τό ἕναστρο
τῶν ἐρωτημάτων ἢ νεότητα
Μήπως ἐκεῖ βρῶ τήν ἀλήθεια

*

Σέ ὀνομάζω θά πει
σέ χάνω

σέ σωπαίνω λοιπόν
μέσ' στά χρόνια
ἀμνηστεύοντας
τά ἐγκλήματά μου

Σιωπή καί σέ σωπαίνω,
σέ μεγαλώνω μέσα μου
σά νά 'σουν θαῦμα

καί ψηλαφίζοντας τό ἀνείπωτο
σάν τό χέρι ἑνός παιδιοῦ
κάτω ἀπ' τήν ἄμμο

σιωπή καί σέ σωπαίνω

*

Αὐτό πού σκοτεινάζει
εἶναι ὀρατό
μόνο μέσ' στό σκοτάδι

Ζέφυ Δαρδάνη, Ο ἀπέναυτο χρόνος, Νεφέλη 2006

*

Ἄλλά ἔπρεπε νά προσαρμοστῶ νά προσανατολιστῶ
διότι ἐγώ ἤμουν ἀπροσανατόλιστη δέ θυμᾶμαι
ἀπροσανατόλιστη γύριζα
σ' ἕνα μυστικό αἶθριο χαρᾶς
ἐρωτευόμουνά κάτι ἀόριστο

Ὡσπου ἡ συντροφιά νεαρά παιδιά πετάξαμε
τίς ποδιές μας
τά βιβλία καί φιληθήκαμε
Ἄνάβοντας τσιγάρο στό τσιγάρο μεγαλώσαμε
Σάπισαν οἱ ποδιές μας στά νερά τοῦ χρόνου

ἀνοίξαμε ἄλλες ἀγκαλιές χαθήκαμε
σέ πράξεις ἐνηλίκων

*

Περπατοῦσα στίς μύτες τῶν ποδιῶν μου γιά ν' ἀκούσω
τί ἤθελα ν' ἀκούσω;
Λυμένα τά μαλλιά μου γιά κανέναν καί ξανά ἡ ἐμμονή
μιᾶς ἀόρατης δράσης Ἡ ἀόρατη δράση τῆς ἀκινησίας...
Στό δωμάτιο ὑπῆρχαν τά σημάδια ἑνός χοροῦ, χιονόνερα
ποδιῶν καί χνάρια στά πλακάκια
ἀνεμοδάχτυλα μόλις...

Ἐνῶ ἐσύ ρεῦμα σικιᾶς καί κῦμα ρίγους -
ἕνα πέρασμα μόλις
ἀπ' τά στενά τοῦ σώματος

*

Ἡ μόνη ἀλήθεια παραμονεύει
Παίζω μαζί της ἀποχαιρετώντας ὅλα ὅσα δέ γνώρισα
Ὡς διά μαγείας παραμένουν ἀγνωστα ὡς τό τέλος
καί μόνο τό βουϊτό τ' οὐρανοῦ στούς καταρράχτες
καί τό νερό κάτω ἀπ' τά πόδια μου ἦταν οἰκεῖα

Βροχή ἀνάμεσα στίς λέξεις καί ὀμίχλη πέφτει
στά ὀνόματα

Οἱ φίλοι μου χτίστηκαν στούς τοίχους
Κουβεντιάζουμε μέσ' ἀπό κάτι σχισμέες ἀνθισμέες
Γύρω ἀπό τό τραπέζι τά ποτήρια ὑπονοοῦν προπόσεις

Στόν ἀπέναντι καθρέφτη κάποιος μοῦ κάνει νοήματα
ἀπ' τό ἀκατανόητο βάθος
Ἀλλά εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια πού ἐπιστρέφει

*

Νομίζοντας
πῶς τό πλοῖο εἶχε ξεκινηθεῖ ἔκανα ὄνειρα
γιά τήν ἀπέναντι ὄχθη,
γιά τό ἀντίπερα τῶν πουλιῶν

Σκεφτόμουν μέ πείσμα τό νησί πού ἔφυγε,
τή θάλασσα καταπακτή ἀνοιγμένη
ἐκεῖ πού ἀνέτελλε ἄλλοτε ἡ βουνοκορφή
Σάν κυπαρίσσι ὁ οὐρανός, ἀδύνατον νά θυμηθῶ
τί ἄστρα ὑπονοοῦσε
Πουλιά ξημέρωναν πουλιά βραδυάζαν
ἀκίνητος καί δέ μοῦ ἔγνεφε
Οἱ λέξεις ξεπουπουλιάζονταν πῆγα καί ρώτησα
τόν καπετάνιο
Μά πῶς, μοῦ λέει, ταξιδεύουμε

Ὁ χρόνος ἀκίνητος στό πηδάλιο, σᾶς μπερδεύει

*

Μή ξεχάσεις τή κόκκινη σάρπα
νά φέρεις ἐκείνη τή κόκκινη
σάρπα μή ξεχάσεις
νά φέρεις τή κόκκινη σάρπα
ἐκείνη τή κόκκινη σάρπα μή ξεχάσεις νά φέρεις
τή κόκκινη σάρπα γιατί πηγαίνοντας στά σκοτεινά
κρυώνω
κάποιον περιμένω καί
κρυώνω
κάποιος ἀκίνητος ἔρχεται

*

Ἦθελα νά μάθω
τί κρύβεται πίσω ἀπ' τά λόγια μου, ξύπνησα μ' ἕναν
τριγμό
νά μέ παγώνει ἡ ζωή στούς ὤμους ἐνῶ ἐγώ περίμενα τί
περίμενα Πίσω μου ἀθέατη ἐγώ, ξέρω μοῦ λέει,
τά λόγια σου
τήν ἀλήθεια λένε, πίσω ἀπ' τήν ἀλήθεια τί κρύβεται
δέ ξέρω...

Εἶναι κανεῖς ἐδῶ;

Ποιός ἄλλος περίμενα νά εἶναι μέσα μου
ἐκτός ἀπό μένα

Ἦ ὁ ἀπέναντί μου,
ποιός ἄλλος νά εἶναι ἐκτός ἀπό μένα...
Γι' αὐτό ὑπάρχει καί τόση θλίψη

μήπως πίσω ἀπ' τό ἐρώτημα φωλιάζει
ἡ ἀνέλπιδη ἐλπίδα πῶς κάποιος ἀκούει
Ἡ ἀγωνία μιᾶς ἐλπίδας
ὅτι ὅλα βρίσκονται ἐκεῖ -
πίσω ἀπ' τό ἐρώτημα
καί τήν ἐρημιᾶ πού τό περιβάλλει

Ἦ τί ἄλλο περίμενα;
Ἦ ὑπάρχει ἕνας ἀπόλυτος τρόμος στήν ἐρώτηση
πού ἀνοιγοκλείνει σάν ξεχασμένη πόρτα
πάνω σέ μιάν ἀπόλυτη ἐρημιᾶ

Ἔστω ὅτι ἐγώ προχωρώντας πιό μέσα στό σκοτάδι
καί θυμούμενη ὅτι αὐτό πού σκοτεινιάζει
εἶναι ὄρατό μόνο μέσ' στό σκοτάδι,
συναντῶ τήν ἀπάντησή...

μέσα στήν ποίηση ὅμως εἶναι σκοτεινά...

Ἐκεῖ σάν φτερά νυχτερίδων
ἀνοιγοκλείνουν μυστικά
πού δέν μαρτύρησα
πράξεις πού δέν τόλμησα
Χειραψίες πού μέ τό ἄγγιγμα θρυμματίστηκαν
Σώματα πού σκοτείνιασαν ἐρωτήματα
πρίν ξημερώσουν

(Ἐπειδή ἂν ἀπαντηθοῦν,
θά 'χομε χάσει μέσ' ἀπ' τά λόγια μας
τό φεγγάρι τοῦ μεσονυχτίου)

*

Στό βάθος του καθρέφτη ή Ευρυδίκη
ποίημα αιώνια κρυμμένο,
κάνει νοήματα στο ανείπωτο—

σ' αυτό τό αλλότριτο τοπίο
σοῦ φυλάω μία θλίψη θανάτου
ἐνῶ ἐμένα μέ ξεπλένουν βροχές
καί ἄσματα ἀνέμων...

Ἄν ἔσπαζα τόν καθρέφτη θά χανόταν πάραυτα
τό ρίγος ἐκεῖνο τό
φευγαλέο ἀνάμεσα σέ μένα
καί στό κάτι κρυμμένο

Καί ἀσάλευτη μένω

*

Μέσ' στον καθρέφτη
ή ἔμμογη ἰδέα ἑνός ἔρωτα
τό κατακόκκινο ρόδο

στό μαῦρο ὀβάλ του χρόνου διπλωμένα
τά χέρια καί ἔτρεμαν ἐκεῖ
πού σέ γύρευαν οἱ δρόμοι καί
χάνονταν ἀπό τή μία εἰρωνική ἀντανάκλαση
στήν ἄλλη...

Κι ἀπό ἀνάγνωση σέ ἀπόγνωση κι ἀπό
ἀπόγνωση σέ ἀνάγνωση,
χαθήκαμε

*

Αὐτό πού μέ ὑπερασπίζεται
μέσ' στον καθρέφτη
μέ βυθίζει στή νύχτα τῶν ὀνείρων
Κλείνω σιγά σιγά ἀπ' ἔξω
τά βήματά μου
Καί ἐν ὀνείρω οἱ ρίζες τῶν λέξεων
μέ ἀρθρώνουν ἐρήμη μου

Διότι πλέει ἡ μέρα πρὸς ἕνα
θαμπό ὁμοίωμα μέρας
Σέ πράξεις, φωτοτυπίες πράξεων

κι αὐτό πού σέ παρακαλῶ τώρα Ἐράσμιε,
εἶναι ν' ἀνοίξεις τήν ὀροφή του δωματίου
πρὸς τό οὐράνιο...

*

Ἐρημώνει ἡ ποίηση τό πρόσωπό μου
Ἄλλοτε ἐσήμαινε οὐρανό τό μπλέ του χρόνου
Τά λόγια ξεκλειδῶναν μουσικῆς

Καρφίτσωμένη στά φυλλαράκια τῶν δέντρων
ἀμίλητη στραφτάλιζε ἡ νεότητα
καί ἀπερίγραπτη
Ἄχ δέ μιλιέται αὐτό τό ποίημα
διακλαδώνεται
στά κλάματα πού τό γέννησαν—

ἐκείνη τή μέρα ἦταν σίγουρο
πὼς θά χιόνιζε
καί θά τά σκέπαζε ὄλα
τά πατημένα μεγάλα τίποτα

Ποιόν ρωτοῦσα ἐπίμονα
καί δέ γυρνοῦσε νά μέ δεῖ
ἢ μήπως κανένα δέ ρωτοῦσα
σκοτεινός ἀέρας τό σῶμα καί
ἀνοιγόκλεινε σά ξεχασμένη πόρτα
πάνω ἀπό ἐρειπωμένες ἀπαντήσεις

Γιατί αὐτή ἡ φτωχή ἀλήθεια του καθρέφτη
δέ μου ἀρκεῖ αὐτό
πού σπαραχτικά μέ κοιτάζει
γιά ν' ἀνάψω τό κερί κι ἀπό τήν ἄλλη μεριά
νά ὀδηγηθῶ ἐπιτέλους
στή φοβερή στιγμή του εἰδώλου
ἑνός ἄλλου κόσμου
νά μάθω γιατί τό ποίημα συστρέφεται
γύρω ἀπ' τό ἴδιο τό νόημά του λόγια
πού διασχίζουν τό χαρτί

σάν ἀμήχανο ἄλμα
σ' ἕνα δάσος βαθιᾶς κατήφειας ἀπόηχοι
λέξεων πού πέσαν στους γκρεμούς τους
ἀνείπωτο ποίημα
σέ ἀκολουθῶ
δέ συναντιόμαστε ποτέ...

Στό τέλος μένεις ἀναυδο στή θεά
ἑνός ἀθέατου

μοναδικῶ ἀναγνώστη

Κι ἀπό ἀνάγνωση σέ ἀπόγνωση κι ἀπό
ἀπόγνωση σέ ἀνάγνωση,
χαθήκαμε

*

Το μισοειπωμένο
νοσταλγούσε
Δεν ήξερε τι

Αφού η πόρτα
χτυπούσε στην Όνειρο με τον αέρα
άδειο και τ' αγριόχορτα
ορμώντας μέσ' στα χαλάσματα των λόγων
Και κανείς

Καμμένα βήματα
ως το βάθος του φόβου και
πάνω απ' το πηγάδι να σκύψει
κανείς

*

Να επαναλαμβάνεσαι ψυχή μου
να επαναλαμβάνεσαι

Μία είναι η ψυχή του ανθρώπου και
οι σημασίες του κόσμου λίγες

Διανύοντάς σε
άλλη μια φορά
γνωρίζοντάς σε
ίσως σε αποστηθίσω...

Νέα Ορρεάνη

Αυτοί που χάθηκαν στο βάθος του διαδρόμου
είχανε φύλλα και φτερά στα χέρια
ήξεραν
τις ρίζες των τραγουδιών
τους δρόμους των νερών και των δακρύων
μάντευαν
το τρυφερό κάλεσμα του θανάτου
το αθέατο γεμάτο τριαντάφυλλα
το γεμάτο μαύρα τριαντάφυλλα
ανυπάκουο σήμερα το παντοδύναμο
κάλεσμα του παρόντος ήξεραν
τις πλαγιές του γέλιου

Έβλεπαν
εκείνο το μακρινό καράβι
τα πανιά του να τρίζουν
στον βαρύ άνεμο του χρόνου

Μάντευαν
το τρυφερό κάλεσμα
στο βάθος του διαδρόμου
ανοιγμένες οι φλέβες των εξομολογήσεων
τα αίματα
μπροστά στα πανύψηλα βιτρό της ζωής
στους δαιμόνιους ιριδισμούς

Κάποτε άνοιξε το κύμα στα δύο
ξεφλούδισε τον αφρό του
χάθηκαν
στο δροσερό στέρνο των τραγουδιών τους

έρχονται καράβια

Βλαδιμίρ

Τα ποιήματα, μου λέει ο Βλαδιμίρ
που ακούγονται στα μπαρ και
πλάι στα κομπρεσέρ στα βιβλιοπωλεία
και στους πεζόδρομους

Και μέσ' στις μεγάλες αίθουσες
από τα βάθη των αιώνων μου λέει
Κι από τα βάθη των επαναστάσεων
τα κείμενα κι οι μουσικές και τα χρώματα
είναι μια βία πάνω σου η τέχνη - η έμφλογη επιλογή
Το διατρέχον ρίγος...

Εγώ τον είδα εκείνο τον άνθρωπο,
από το μέτωπό του έτρεχαν αίματα
Ποτάμι τα αίματα της Ιστορίας

Και πάντα έτσι γίνεται
κανείς δεν το καταλαβαίνει
πως εφιάλτης και τέχνη
πηγαίνουν μαζί

ως τον τελευταίο πυροβολισμό

... Πρόκειται να κάνουμε
ένα πρώινο περίπατο
πρόκειται να μιλήσουμε
για ανύπαρκτα γεγονότα
άριστες πράξεις
Πρόκειται για πρόσωπα που φανταστήκαμε
για λόγια που δεν ειπώθηκαν ποτέ

Πρόκειται να υπερασπιστούμε
την πιο ανυπεράσπιστη σιωπή
να συναντήσουμε
τα μάτια που ξενίτησαν τον ουρανό
να φιληθούμε
με όσους μπόρεσαν να μας αγαπήσουν

Πρόκειται να επιμεινουμε
στο ακαθόριστο του προσορισμού μας

Ζέφυ Δαρδάνη, Η σπηλιά βε τα βεργαγιά, Νεφέλη 2014

...

Συνάντησέ με πάλι στ' όνειρό μου
στην προκυμαία που θα φύγαμε δε φύγαμε
ποτέ αλλά καθίσαμε
σε κείνο το παγκάκι και
ταξιδέψαμε

...

Από την άλλη μεριά της μορφής σου λάμπει
έλαμπε πάντα
απόκρημνο φως μίλησέ μου
σα να ήταν πριν σε γνωρίσω ήμουν
μισή άμμος μισή χορτάρι

και πέραν της σιωπής σου και πέραν
όσων είχες προμαντέψει μίλησέ μου
για το αδιερεύνητο κλάμα της γραφής
που δε γράφεται
Του σώματος
που δε μιλιέται με το αντικλείδι
της γραφής που
δεν ανοίγει κι αυτή η αναδίπλωση
αυτή η αναδίπλωση της ψυχής
επάνω στα σημάδια της...

ανεξήγητα

Τι όνειρο ήταν αυτό
επαναλαμβανόμενο στο βάθος του χρόνου
Έπαιρνα λίγα υπάρχοντα μόλις
σε μια τσάντα ταξιδιωτική
κι έφευγα άλλαξα δρόμους πορείας
μη με αναγνωρίσουν άλλαξα
όνομα τα μαλλιά μου αλλιώς
τα φορέματα... Έτσι, ανεξήγητα

Άλλαξα τόπους διαμονής
σε μικρά πανδοχεία ανώνυμα
Περπατούσα όνειρόπληκτη σε
άγνωστες λεωφόρους ομίχλης με
φανοστάτες μυθικής ομορφιάς...

Και ακριβώς εκεί με
στρίμωχνε τ' όνειρο σε
μιαν απέραντη λύπη

...

Η λύπη
δεν είναι πάντα μια άλλη πατρίδα
που ξενιτεύει την ψυχή
Είναι ίσως
κι ένα παλιό σκαρί ξαναβαμμένο
στον ουρανό του
Είναι το πιο απόμακρο χαμόγελο
ενός αφηρημένου ανθρώπου
αφηρημένου, από όσα
του έχουν συμβεί

μα τι να συνηθίσω να
συνηθίσω τι, μα
να συνηθίσω, τι

...

Επειδή το χέρι σου
έσφιγγε το τέλος της ζωής μες στο δικό μου
Επειδή όσα ζήσαμε παγώνουν σιγά σιγά
το χρόνο των ποιημάτων που δεν τα ενδιαφέρει
η αθανασία
αλλά το πώς θα διαπλεύσουμε αυτή τη σχισμή
του παγερού ρίγους που μας διασχίζει,
εσένα, ως το επέκεινα του αποχαιρετισμού
που κλέβει απ' το σήμαντρο τη φωνή του
κι εμένα,
ως το επέκεινα ενός μισοφαγωμένου κατόπτρου
που στο εξής θα αποκαλείται ζωή

Και το ότι δε θα ξανααπελπιστείς πια
μέσ' απ' τα μαύρα σεντόνια του λόγου
που σε τύλιγε σε ξετύλιγε αγάπη μου
ο εξ ύψους εφιάλτης,
ας είναι αυτό, ο παράδεισός σου

(6-8-2014)

I

Η απουσία και η
 παρηγορία η
 ενεργή νοσταλγία
 διαπλέοντας το ποίημα
 που χάθηκε
 παράπεσε κάποτε
 χαρτί τσαλακωμένο
 στην άκρη του πεζοδρομίου
 πωλήσεως εφημερίδων
 λεπταίνοντας τα τοιχώματά του -

κάτι σαν ξεσπισμένο μεταξωτό φουλάρι,
 το απόκρημνο άλγος

II

α'

... ως απόκρημνο άλγος
 περιπλέοντας λέξεις που
 χάσαν το μνημονικό τους
 αποκαλύπτοντας
 το κρυμμένο σώμα - μένοντας
 άναυδο σ' αυτά που ψιθυρίζει
 εν κρυπτώ ακόμα...

β'

Το ποίημα που κάηκε μέσα του
 απολιθώνοντας τα
 αποτυπώματά του,
 ρεμβάζει τώρα
 στο ακατοίμητο της γραφής
 π ρ ο σ π ε ρ ν ώ ν τ α ς
 τα βήματά του

III

Το ποίημα που χάθηκε
 σε μια δική του νύχτα
 ψάχνοντας τα ίχνη του,
 τριγυρνάει μόνο του
 εκτός «Απάντων»
 φιλιαναγνώστη,
 μιας κατοικίδιας ποίησης

Ανατριχιάζοντας από ηδονή
 μέσ' στο βροχόνερο,
 διαπλέει το σκοτάδι του - θέλεις
 να με πάρεις από πίσω;
 Να σου πέσω απ' τα χέρια;
 Να με χάσεις;

Εν τρόμω ανασαίνοντας
 πάνω στο σώμα του
 ανεκμυστήρευτα μυστικά,
 τυφλώθηκε,
 σε μια δική του νύχτα δίχως
 τον ιδεώδη αναγνώστη

Άλλωστε όλη η τέχνη - ένας σπασμός
 ένα χαμένο ποίημα είναι που
 σαν εκκρεμές σημαίνει

- πού ήσουν;

- πού ήμουν...

- πού ήσουν;

- πού ήμουν...